

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije

Avgust 1970 **5**

Poštnina plačana v gotovini

MALI OGLASI

Kupim dva posavca-samca, enega brak-jazbečarja in enega kratkodlakega ptičarja. Starost vsakega psa največ šest mesecev. Alojz Jehart, LD Strojna, Ravne na Koroškem.

Prodam mlade pse terierje, z rodovnikom. Starši s prav dobro oceno. Franc Grilc, Vodice 74 nad Ljubljano.

Prodam lovsko puško »springer« holand-holand, dvojne cevi. Vprašati: Joža Kramaršič, »Lovac«, Zagreb, Nikole Tesle 4, telefon 32-071.

Prodam leglo koker španjelov, starih po 2 meseca. Hubert Plaznik, Hrastnik, Draga 3.

Prodam po zelo ugodni ceni dvocevko-brezpetelinko 16 × 16, prav dobro ohranjeno. Stanko Lapuh, Radovljica, Zagarjevo naselje blok 4.

Prodam istrskega goniča s prav dobro oceno, 2 leti starega, zaradi smrti moža. Vida Škerlj, Dramlje - Laze 16.

Nujno prodam novo polavtomatko Beretta, na pet streliv. Dragan Obradovič, Ivanjgrad 2, p. Komen.

Prodam nem. kdl. ptičarja, starega tri mesece. Karel Kropše, Pečke 43, p. Makole pri Poljčanah.

Prodam skoraj novo češko bokarico 7 × 57R-12/70, z menjalnimi cevmi 12/70-12/70, z montiranim daljnogledom Kahles 4 × 32. Anton Zidar, Ljubljana - Vižmarje, Na gmajni 16.

Prodam 3 mesece stare kratkodlake nemške ptičarje, 2 psički, 1 psa. Mati odlično ocenjena, oče prav dobro, oba preizkušena na tekmih. Ivo Leban, Črniče 79, p. Črniče na Vipavskem.

OBVESTILO

Starostne jubileje članov objavljamo le za 50, 60, 70, 75, 80, 85 itd. letnico, njihove slike pa le za 70 ali več let stare, izjemno tudi za 50 in 60-letne, če so s svojim delom za lovstvo zaslužni v širšem pomenu.

Osmrtnico objavimo za vsakega umrlega člana, njegovo sliko pa le, če je bil 70 ali več let star, izjemno tudi za mlajšega v širšem pomenu zaslužnega lovca.

V poročilih navedite tudi datum jubileja oziroma smrti!

Osmrtnice in čestitke objavljamo le, če so dopisi žigosani in podpisani od lov. organizacije.

Uredništvo

TRGOVINA LOVSKEGA OROŽJA

GIANNELLA

TRST

Via C. Battisti 8 (blizu Stande)

Via B. Cellini 2 (blizu železniške postaje)

Velika izbira artiklov za lov, ribolov, podvodni šport in podobno.

Orožje znamk Beretta, Franchi, Breda in Zanardini

Društvo ljubiteljev ptičarjev bo ob svoji petdesetletnici izdalo brošuro

50 let naše kinologije

ki bo prikazala zgodovinski razvoj vseh pasemskih organizacij od l. 1921 in bo bogato ilustrirana s fotografijami.

Lovske družine in vsakega lovca posebej vabimo, da se naroče na to knjigo, ki bo izšla v začetku decembra letos. Cena 10 din. Da bomo lahko določili naklado, vas prosimo, da sporočite čimprej, koliko izvodov boste naročili, na naslov: Vladimir Pleničar, predsednik DLP, Ljubljana, Ažbetova 2.

DLP

TALIS-MARIBOR

Tudi žeja je užitek

LOVEC

glasilo Lovske zveze Slovenije

LIII. letnik

št. 5

avgust-veliki srpan 1970

Foto ing. Janez Černač: Za medvedka, ki je prišel iz brloga, so zanimive tudi rumene kažužnice. — V januarju poleženi mladiči so porasli z mehko belkasto ali sivkasto dlako, ki kmalu potemni v rumeno oz. kostanjevo. Ko pridejo mladiči aprila ali maja iz brloga, imajo skoraj vsi na vratu belo ali sivkasto liso, ki pa ni pri vseh medvedkih enaka. Po prvi menjavi dlake v juliju dostikrat lisa na vratu zgine, gotovo pa potemni. Ob drugi menjavi dlake, v starosti poldruega leta, medved dobi barvo, ki mu skoraj gotovo ostane vse življenje. Ovrtnica navadno tedaj popolnoma zgine. Zelo, zelo redki medvedje jo imajo še kasneje. Pri vseh medvedjih kožuhih različnih barv prevladujeta rjava in črna barva, kar pa ne pomeni, da sta dve različni vrsti medvedov.

Vsebina

Tine Remškar	Kako naprej razvijati lovsko organizacijo	130
Prof. dr. Stane Valentinčič	»Zajčji problem na Primorskem« z druge strani	131
Ing. Alojz Černe	Umetna vzreja divjih rac	133
France Cvenkel	Zbor gorenjskih lovcev in gozdarjev v Ribnem	137
Miloš Kelih	Nekdanji lovci gamsarji v Kamniški Bistrici	139
Ivan Leskovec	Moji prvi lovski doživljaji	142
Drago Predan	Svatba na poseki	144
Tone Svetina	Oblak nad prepadom — V.	145
Po lovskem svetu:	Lov in ribolov v Kanadi — dr. Anton Svetina	147
	Psi za lov na šakale — Jože Mejač	149
Lovski oprtnik:	Izreden osmerak — J. Čegovnik	150
	Če bi zajec pripovedoval — T. Ferkat	151
Fotoamater		152
Mladi pišejo:	V kraljestvu gora —D. Štern	152
Lovska organizacija:	Za prvenstvo Gorenjske — F. Cvenkel	153
Jubilanti		154
Umrlji		155
Lovska kinologija:	Mednarodno spričevalo o zdravju in cepljenju psov — S. Arko	156
Lovska kuhinja		159
Šaljive		160

«LOVCA» izdaja Lovska zveza Slovenije, Ljubljana, Zupančičeva 9. Izdajateljski svet: predsednik Rastko Brađaška, urednik in odgovorni urednik Francè Cvenkel, člani — Rado Cenčič, Janez Čop, Vladimir Pleničar, dipl. ing. Mirko Sušteršič, prof. dr. Stane Valentinčič. — Vse gradivo za objavo pošiljajte Uredništvu »Lovca« Ljubljana, Zupančičeva 9, poštni predal 505, telefon 21-245 in 21-819. — Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Letni prispevek področnih lovskih zvez Lovski zvezi Slovenije, v katerem je vračunana tudi naročnina za »Lovca«, je po članu 37,50 din. Za člane družin, ki niso včlanjene v področne zveze, in za člane družin, katerih področna zveza ni član LZS, je letna naročnina 40 din; za inozemstvo 60 din; posamezna številka 3,50 din. — Cene malim oglasom za člane lov. organizacij, povezanih v LZ in LZS: do 15 besed 3 din, od 15 do 25 besed 4 din, od 25 do 35 besed 5 din; za vse druge dvojna cena. Male oglase je treba plačati hkrati z naročilom. — Žiro račun Lovske zveze Slovenije: 501-8-47/1. — Tiskala in klišeje izdelala Tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani.

Kako naprej razvijati lovsko organizacijo

Tine Remškar

(Nadaljevanje in konec)

Nesporno je, da je lovstvo v Sloveniji doseglo v povojnem razdobju velike uspehe tako v gospodarjenju kot v razvoju demokratičnih odnosov znotraj lovskih organizacij. To se kaže v povečanem staležu divjadi ter v naseljevanju novih vrst divjadi. Z dobrim gospodarjenjem se je povečala materialna osnova lovskih organizacij. Tako postaja lovstvo vse pomembnejši gospodarski faktor. Prav tako lahko trdimo, da je organiziranost in disciplina slovenske lovske organizacije lahko zgled marsikaterim organizacijam tako pri nas doma kot v tujini.

Ker smo pred razpravo o spremembi lovske zakonodaje, je prav, da razmišljamo o problemih, stanju in bodoči ureditvi lovske organizacije. Naša lovska organizacija temelji po sedanji zakonodaji na zakonu o društvih. Mislim, da taka opredelitev ne ustreza v celoti vlogi in dejavnosti lovske organizacije. Ne gre samo za društveno življenje, temveč prvenstveno za gospodarjenje z bogatim družbenim premoženjem, za gospodarjenje, ki sloni na prostovoljnem, zavestnem in odgovornem delu samih lovcev. Tako živi naša organizacija pravzaprav dvojno življenje, lahko bi rekel, enkrat društveno in drugič življenje »gospodarske« organizacije. Lahko tudi trdim, da so notranji odnosi tako v demokratičnem samoupravnem odnosu v naših družinah daleč pred normalnim društvenim življenjem. Mislim, da je prav samoupravljalška zavest našega članstva dala tako dobre rezultate. Naši lovci so dokazali, da so v celoti sposobni z vso odgovornostjo upravljati z lovišči, ki jih jim je družba zaupala. Menim, da bi morali razmisliti, ali naj tudi v bodoče velja zakon o društvih, ki naj ureja notranje odnose v naših organizacijah. Ali pa bi kazalo iskati rešitve, ki bi pomenile korak naprej in da tudi uzakonimo samoupravne odnose, ki so se v naši organizaciji že uve-

ljavili. Močneje moramo uveljaviti in poudariti načelo, da z lovišči upravljajo lovci.

Prav zato, ker gre za upravljanje in gospodarjenje z lovišči, menim, da zakon o društvih ne ustreza več sedanjemu stanju in doseženim stopnji razvoja naše lovske organizacije. Zato bi morali naše organizacije približati tako v pogledu organiziranosti kakor v načinu gospodarjenja načelom, ki veljajo za druge delovne skupnosti. Gre za prilagajanje lovske organizacije celovitemu sistemu naše samoupravne družbe. Vtis imam, da že sedaj večina naših lovskih organizacij v praksi živi in dela ne kot društvo, ampak kot samoupravna skupnost lovcev. Uveljaviti bi morali načelo, da je lovstvo v Sloveniji celota in je zato nenormalno deliti lovišča po načinu gospodarjenja na družinska, gojitvena, komercialna, gozdnogospodarska itd. Seveda to ne pomeni, da tudi v okviru gospodarskih organizacij ali drugih delovnih skupnosti ne bi mogli ustanovljati lovišč. Toda principi gospodarjenja in upravljanja morajo biti za vse enaki.

Različnost lovišč bo vedno obstajala. Biti pa mora enotna lovska politika v Sloveniji. Nadaljnji razvoj lovstva zahteva, da se spremeni odnos družbe do lovstva. Politiko-teritorialne skupnosti morajo dobiti večji vpliv na lovstvo. Večje pravice in seveda tudi večje dolžnosti je treba v republiškem zakonu jasneje opredeliti. Družba mora prevzeti večjo skrb in odgovornost za razvoj in usmerjanje lovstva, zlasti za ohranitev in vzdrževanje primerne staleža divjadi kot bistvenega dela prirodnega bogastva. Jasneje je treba opredeliti dolžnosti lovstva do družbe kakor do posameznikov. Tu mislim na povračilo škode itd. Če uveljavljamo načelo, da je lovstvo v Sloveniji celota, se ne moremo zapirati v lokalne ali področne meje. Ne moremo deliti meja po vrstah divjadi in podobno. Vsak

lovce je odgovoren, kakor lovska organizacija v celoti, da ohranimo vse vrste divjadi. Če je kje potrebno načelo solidarnosti, je še posebno v lovstvu. Seveda je treba najti sedanjemu času primerne oblike in načine skupnega gospodarjenja in upravljanja za stvari, ki so pomembne za razvoj celotnega lovstva v Sloveniji.

V bodočem razvoju in gospodarjenju z lovišči moramo računati na dejstvo, da se življenjski pogoji naših delovnih ljudi nenehno izboljšujejo. Zato bo vedno več delovnih ljudi, ki se bodo v svojem prostem času želeli udeleževati v lovu. Načelo, da je lov dostopen vsakemu državljanu, je treba spoštovati. Te pravice ni mogoče krati. Danes pa v lovskih družinah naraščajo pojavi zapiranja vase, čeprav po zakonu nihče nima pravice preprečevati včlanjevanja v LD. Na različne načine se onemogoča in odvzema pravica do lova. To je ostanek miselnosti, da je lovišče last dosedanjih članov. To je vprašanje, ki ga je treba resneje obravnavati in najti rešitve za uveljavitev te pravice vsakega občana. Za doseg tega pa bo treba ustvariti pogoje večjih možnosti za lov, zlasti z intenzivnejšo gojitvijo divjadi. Več divjadi je treba vlagati tam, kjer sodobna tehnologija to dopušča. Na drugi strani pa bo morda zaradi zaščite določenih vrst divjadi potrebno občutno podaljšati lovopuste. Voditi moramo smotrno politiko, da povečamo možnosti lova.

Nadaljnje vprašanje, ki je tesno povezano s upravljanjem in gospodarjenjem in ki zasluži, da o njem razpravljamo, je razdrobljenost in majhnost naših lovišč. Dejstvo je, da so mnoga lovišča tako po velikosti kakor po številu lovcev premajhna, da bi lahko ustvarila materialno osnovo za boljše gospodarjenje. Potreben bo proces združevanja v večje lovske skupnosti. Ne smemo se prepustiti miselnosti,

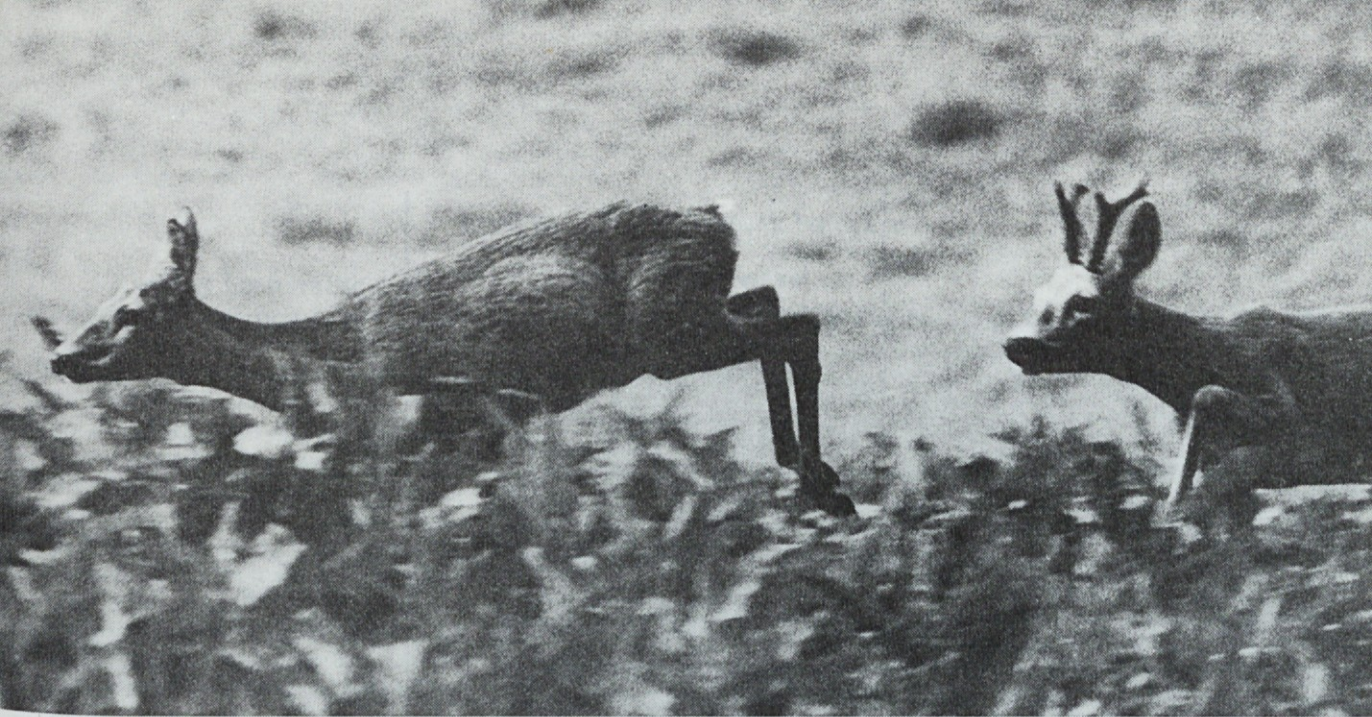

Foto M. Danegger: Prsk

da so sedanje meje lovišč nedotakljive in za večne čase nekomu dane. Vem, da je to občutljiv problem. Toda s tem, če govorimo o potrebi združevanja in nastajanja večjih lovišč, ne mislim, da so za to potrebni administrativni posegi ali pritisk. O tem odločajo lovci

sami, ki naj na osnovi utemeljenih predlogov spoznajo, da to vodi k intenzivnejšemu gospodarjenju, ki bo koristilo lovcem samim. Lovstvo kot celota bo od tega gotovo imelo večje koristi, noben lovec pa ne bo izgubil svojih pravic in možnosti do lova.

nemogoče. Morda bi nam taki statistični podatki tudi za Primorsko pokazali tako podobo, kakor nam jo kažejo naslednji podatki za Slovenijo oziroma za Kranjsko. In ti podatki nam ne govore o upadanju zajčjega staleža (odstrel je namreč funkcija staleža), ampak raje nasprotno. Poglejmo!

Statistični podatki Lovske zveze Slovenije, zbrani za njen občni zbor leta 1963, nam kažejo (v zaokroženih številih) odstrel zajcev za obdobje 1933—1967:

1933 . . .	35 000	1957 . . .	37 000
1949 . . .	17 800	1958 . . .	40 000
1950 . . .	22 200	1959 . . .	44 600
1951 . . .	24 700	1960 . . .	47 000
1952 . . .	19 000	1961 . . .	49 300
1953 . . .	37 300	1962 . . .	42 000
1954 . . .	31 700	1965 . . .	33 300
1955 . . .	31 300	1966 . . .	39 500
1956 . . .	37 000	1967 . . .	41 700

»Zajčji problem na Primorskem« z druge strani

S. Valentinčič

Z zanimanjem sem prebral članek dr. M. Orla, objavljen pod gornjim naslovom v 4. št. »Lovca«. Strinjam se z njegovim mnenjem, da vzrokov za »upadanje« staleža zajcev ni iskati v tistih raznih in različnih domnevah, ki jih, po njegovem, navajajo razni lovci. Zopet naj omenim »naglavni greh« naslovcev — t. j. da vsak lovec »vse ve« in ima o vsem in vsakem čvrsto izdelano svoje mnenje. Vendar jaz ne bi niti zajčje bruceloze štel za glavni vzrok »upadanja« zajčjega staleža. Kakor vidite, sem doslej že dvakrat besedo *upadanje*

pisal med narekovaji. To zato, ker citiram besedo iz omenjenega članka. Zakaj? Avtor tega članka uvodoma navaja, da »v loviščih postojnske lovske zveze stalno upada število zajcev« in da »je znano, koliko zajcev je bilo pred vojno v loviščih od Pivke preko Sežane tja do Štanjela in Komna, lahko se reče, da je skoraj iz vsakega grma skočil zajec«. Lepo. Toda mnogo več bi bilo vredno, če bi lahko prebrali statistične podatke o odstrelu zajcev na Primorskem pred vojno in po vojni. Gotovo je težko dobiti te podatke, najbrž pa ne bi bilo

Četudi je mogoče predpostaviti v sami statistiki določene luknje in to, da je bilo določeno število zajcev uplenjenih naskrivaj, velja to za vsa ta leta enako. Zato je dovoljeno pod enakimi pogoji jemati statistične podatke za vsa ta leta kot verodostojne. Kaj nam statistika pove? Najprej to, da je bilo prva leta po vojni uplenjenih komaj polovico toliko zajcev kakor leta 1933. Potem pa se je to število

začelo večati in v 50 letih je že doseglo in preseгло predvojni odstrel, v 60 letih pa se je celo približalo številu 50 000, torej je odstrel skoraj za polovico večji kakor pred vojno.

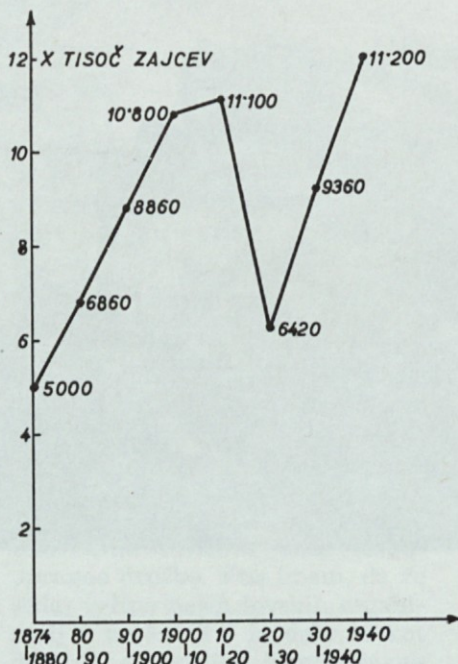
Poglejmo še drugo statistiko odstrela zajcev in sicer za Kranjsko, od leta 1874 do 1940, za katero je podatke zbral inž. Roman Celarc v svoji diplomski nalogi »Gibanje staleža divjadi na Kranjskem v zadnjih 100 letih.« Približno po desetletjih je ta statistika odstrela zajcev takale:

1874 . . .	6 700	1910 . . .	15 200
1881 . . .	8 800	1920 . . .	3 800
1890 . . .	9 400	1930 . . .	6 000
1900 . . .	7 700	1940 . . .	11 200

Tudi ta statistični pregled, skupaj s prejšnjim, nam dovoljuje sklep, da se je celoten stalež zajcev — sodeč po odstrelu — v Sloveniji zadnjih 100 let v glavnem stalno večal. Vmes vidimo po vsaki vojni občuten padec odstrela. Ne bi mogel reči, ali je tedaj tudi stalež upadel ali pa gre morda za to, da je bilo po vsaki vojni manj lovcev oziroma pušk in je torej padec odstrela pripisati temu. Če grafično prikažemo gibanje desetletnih (oz. večletnih) poprečij odstrela (numerično smo namreč prikazali samo odstrela ob začetih desetletjih), dobimo za območje Kranjske (v obdobju 1874—1940) in Slovenije (v obdobju 1933—1967) gornjo podobo.

Oba grafikona nam kažeta naraščanje odstrela zajcev — z občutnimi padci po vsaki vojni.

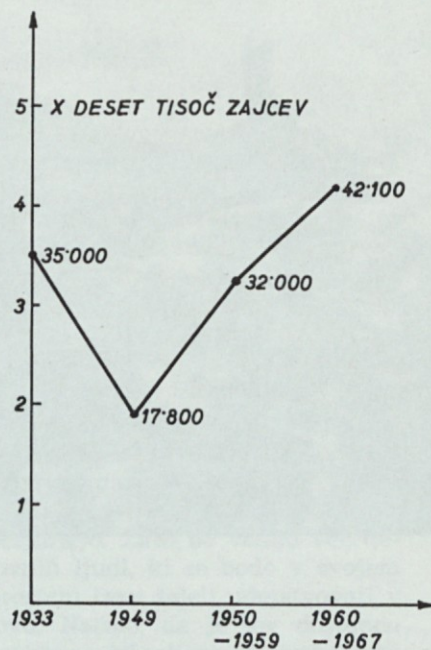
Verjamem, da za posamezna ožja območja Slovenije ali celo za posamezna lovišča gornji zaključki ne veljajo, saj na ožjih območjih lahko nastopajo kdove kakšni posebni vzroki zmanjšanja staleža in s tem seveda odstrela. Naj za primer navedem lovišče LD Grosuplje, kjer lovim. Spominjam se nekega lova pred vojno, ko smo samo na Magdalenski gori uplenili 48

Uplenjeni registrirani zajci na Kranjskem v obdobju 1874—1940 (citirano po diplomski nalogi inž. Celarca)

zajcev (in 4 lisice). Po vojni tega uspeha nismo nikdar več doživeli. Nasprotno, bila so leta, ko nam je odstrel zajcev v vsem lovišču v vsej letni sezoni upadel na 40 (!). Tedaj smo za to krivili hudo zajčjo kužno bolezen — pseudotuberkulozo. Koliko je bila kriva in koliko še drugi dejavniki — je težko reči, prepričan pa sem, da ni bila samo ona kriva. V zadnjih letih pa se nam stalež in odstrel zajcev zopet razveseljivo dvigata. V zadnji lovni sezoni smo v revirju Brezje uplenili na enem lovu 45 zajcev, skupaj s poljsko perjadjo 88 kosov (slika!). Menim, da so se nam razmere za gojitev zajca izboljšale, nekaj pa smo dosegli tudi z večletnim vlaganjem zajcev in perjadi. Predvsem pa menim, da je uspeh v našem lovišču treba pripisati dejstvu, da nobenega revirja ne obklovim v lovni sezoni več kot enkrat (ali niti ne). In s tem se vračam na »zajčji problem na Primorskem«.

Kot že oménjeno, nimamo statističnih podatkov ločeno za območje, o katerem govori dr. M. Orel. Morda se v poprečju tudi na Pri-

Uplenjeni registrirani zajci na območju Lovske zveze Slovenije v obdobju 1933—1967 (iz statistike LZS)

morskem stalež in odstrel zajcev vključujeta v slovensko poprečje — morda pa tudi ne. Morda se lovcev teh lovskih družin torej samo zdi, da je sedaj manj zajcev kakor nekoč, morda pa tudi ne. Prvo predpostavko bi si zelo lahko razložil s tem, da pač vsak lovec hoče upleniti zajca vsako nedeljo in praznik, ne ve pa, da je »tržaški lovski gospod« le poredkoma lovil zajce (vsaj na istem terenu) in je razumljivo, da je tisto eno nedeljo bilo dosti zajcev. Zdaj pa jih je morda v vsej lovni sezoni uplenjenih prav toliko. Primerjalni pregled odstrela bi nam na to vprašanje dal odgovor. Drugo predpostavko — tj., da je sedaj na Primorskem res manj zajcev kakor nekoč, pa je tudi mogoče sprejeti in si jo razložiti — poleg bruceloze tudi še s tem, da so postrelili preveč zajcev in posegli v osnovni stalež. W. Rieck je pred leti v znanem lovsko-znanstvenem listu analiziral več let zapored razne načine odstrela zajcev in prišel do sklepa — vsaj za razmere v določenih nemških pokrajinah, kjer je to proučeval — da osnovni

stalež zajcev ni prizadet, če se v obliki pogona nek teren oblovi enkrat (!) v lovni sezoni. Kjer so na ta način na istem terenu lovili po dvakrat, je to šlo že na račun osnovnega staleža. Res je, da je na Primorskem teren za lov težji kakor v bolj ali manj ravnih nemških loviščih in pa, da ne delajo — vendar je pa tudi res, da skupine love zajca vsako nedeljo in praznik — tj. približno 15-krat (!) v lovni sezoni — in da terene dobro poznajo. Jaz bi ta način lova imel za enega možnih vzrokov upadanja zajčjega staleža. Seveda so nam najprej potrebni statistični podatki.

Kar zadeva brucelozo pri zajcih, je stvar naslednja. Če se med zajci močno razširi, lahko povzroči občutne izgube v prirastku, vendar redkokdaj tako občutne, da bi bil zajec v svojem obstoju ogrožen, zlasti še, ker se po nekaj letih zajci boleznijo prilagodijo, tj. postanejo odporni. Spremljali smo gibanje odstrela zajcev v loviščih koprške lovske zveze, kjer smo leta 1960 prvič odkrili brucelozo (v razdobju 1960—1963 smo med 250 pregledanimi odraslimi zajci ugotovili brucelozo pri 63). Odstrel zajcev je bil:

Lovsko leto	Odstrel
1961/62	4122
1964/65	4255
1968/69	3663

Ob tem je treba samo povedati, da je povečanju odstrela (1964/65) v primerjavi z 1961/62 nekoliko doprineslo tudi to, da so l. 1964 streljali zajce tudi v lovopustu, da bi tako iztrebili čimveč bolnih. Zato je tudi razumljivo, da je v naslednjih letih odstrel nekoliko padel. Lahko bi torej zaključili, da brucelozo prizadene zajčji stalež, vendar ni edini vzrok njegovega upadanja. Zaskrbljujoča pa je pri tej bolezni druga stvar, tj., da smo jo prva leta naših pregledov (1960—1963) odkrivali skoraj izključno samo v loviščih LZ

Foto S. Valentinčič: Po uspešnem lovu na zajce v LD Grosuplje

Koper. Potem smo jo ugotovili tudi na Krasu — pozneje še v Vipavski dolini in Brkinih (ter onkraj meje v Dorligo) — in lani pri Pivki, v lovišču Košana. Bolezen torej kaže konstantno tendenco radialnega širjenja. To je še posebej za-

skrbljivo zato, ker jo moramo šteti med tiste bolezni, ki ogrožajo vso rastlinojedo divjad, pa tudi domače živali in človeka. Zato se glede zatiranja te bolezni pridružujem predlogom, ki jih je dal avtor omenjenega članka.

Umetna vzreja divjih rac

(Velika divja raca, mlakarica — *Anas platyrhynchos*)

Ing. Alojz Černe

Lov na divje race je doživetje. Mnogi pisci mu pripisujejo enako lepoto kot lovu na divjega petelina ali mogočnega jelena. Lepota mrzlih večerov ali juter pri čakanju na prelet ali ob zalezovanju je nepozabna, krivčki za klobukom pa so ponos vsakega lovca.

Divjih rac je iz leta v leto manj. Poleg tega, da pri nas redko gnezdiijo, jih tudi ob jesenskih selitvah ne pride veliko v naše vode. Kaže, da je tudi divje race prizadela današnja doba industrializacije, kakor je poljsko divjad in ribe. Ker je divjadi vedno manj, lovcev in lovskih turistov pa vedno več,

smo pričeli divjad gojiti bodisi v naravi bodisi umetno. Pri nas je dobro znana umetna gojitev fazanov in jerebic. Divjih rac v Sloveniji še ne vzrejamo. Poznanih pa je v Jugoslaviji že več različnih vzrejališč. Eno najbolj znanih je Ristovača pri Baču.

Zaradi zanimivosti voljerske vzreje divjih rac in tudi lova ne bo odveč, če tako vzrejo v kratkem opišem. Pri tem se bom opiral največ na članek vet. Draga Jovanovića — Lovačke novine št. 6/68. Sprva so vzrejali divje race bolj primitivno. Uspehi so bili dobri in takšne vzreje ni podcenjevati.

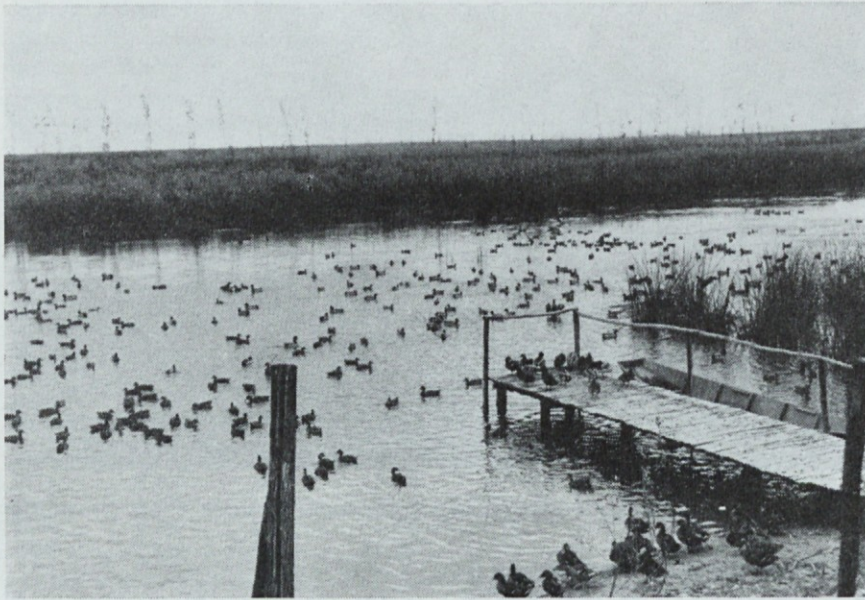

Foto J. Čop: *Race v umetni mlaki*

Matična jata je bila v naravni ali umetni mlaki, ki je bila obdana z žično ograjo. Racam so odrezali ali prevezali eno perut, da niso mogle zleteti čez ograjo. Te so ne-

sle jajca razmetano na zaraščenem bregu, kjer so jih vsak dan pobrali in podložili domačim kokljam. Koklje so kebčke tudi vodile. Vzreja s kokljami je sicer dobra, ven-

Foto J. Čop: *Steza od mlake do voljere*

dar je večja vzreja nemogoča, ker nastopijo težave pri preskrbi zadostnega števila kokelj. Zato so pričeli race vzrejati na intenziven način z inkubatorji in umetnimi grelci.

Iz izkušenj so spoznali, da dobijo od matične jate največje število jajc, če so race v voljerah velikosti $4 \times 1,2-2$ m, v spolnem razmerju 1 : 4. V voljeri mora biti kanal z vodo, najmanj 0,5 m širok in globok vsaj 25 cm. Voda naj bo po možnosti tekoča. V voljeri je nadstrešnica velikosti 70×70 cm, spredaj dvignjena 50 cm, zadaj pa 30 cm od tal. Pod nadstrešnico se postavi krmilnik. Nadstrešnica služi tudi za senco in zavetje pred neurjem. Če racam ne odrežejo peruti, morajo biti voljere pokrite z žičnim pletivom. Matično jato krmijo z briketno hrano za fazane. V dobro urejenih voljerah je nesnost tudi do 85 jajc poprečno na raco. Na splošno so jajca zelo dobro oplojena, okoli 95 %. Pri valjenju v dobrih inkubatorjih se iz 100 jajc izvali 85 do 90 raček. Da je izvaljivost tako dobra, je treba valjenju posvetiti posebno pozornost. Najprej je potrebno jajca pri pobiranju oprati z dezinfekcijskim sredstvom, ki uniči bakterije, predvsem *Salmonelle*, katerih je veliko v vsakem račjem vzrejališču. Jajca za vlaganje v inkubator ne smejo biti starejša od 7 dni. Za valjenje račjih jajc so se najbolj obnesli rotacijski inkubatorji. Preden jajca vložijo, je treba inkubator segreti na konstantno temperaturo $37-38^{\circ}$ C. Razen prvega dne jajca vsak dan poškopijo z vodo. Iz inkubatorja potegnejo vsak drugi predal, ga postavijo na mizo in jajca poškopje z vodo. Jajca v predalih, ki ostanejo v inkubatorju, poškopijo kar na mestu. Predale ob vstavitvi postavijo poševno, da odvečna voda odteče. Jajca ostanejo v inkubatorju 24-25 dni, pri 72-85% vlagi. Vsakih 7 dni inkubator dezinficirajo z 8 cm^3 jodove tinkture, ki se pridene vodi za

škropljenje jajc. Po vsakem valjenju je treba inkubator razkužiti s 25 g kalijevega hiperpermangana in 50 cm³ formalina na 1 m³ inkubatorjeve prostornine.

Po 24—25 dneh valjenja jajca premestijo iz inkubatorja v dovalilnik. Temperatura v dovalilniku je 39—40° C, vlaga pa 80—82 %. V enoslojnih inkubatorjih jajca ne škropijo, kakor jih je treba v rotacijskih inkubatorjih. Poškropiti jih je potrebno le, če kebčki počasi naključvajo lupino. Hladen tuš pomaga, da račke hitro zlezejo iz jajc. Ko se račke v dovalilniku osuše, jih prenesejo v baterijske grelce, segrete na 39—40° C. Vsak dan jim znižajo temperaturo za 2° C. Iz baterijskih grelcev jih po 7—10

dneh prenesejo v voljere na prosto, ki imajo žično dno. V voljeri je hišica z grelcem. Zanj zadostuje električna žarnica. Tu je posoda z vodo, v kateri se lahko hkrati kopa le nekaj račk, ne vse. Voljere so velike za 30 račk. Račke ostanejo v teh voljerah 15—20 dni. Zelo dobro se obnese vzreja račk v skupno ogrevanem zaprtem prostoru z boksi, s 50—100 račkami od 7 do 28 dni starih.

Račke v starosti 21 do 28 dni ne potrebujejo več gretja; prenesejo jih v velike voljere za 1000—1500 račk. V voljeri je kanal z vodo. V izpustu so nameščene večje nadstrešnice za senco. Dva meseca stare račke premestijo v naravne ali umetne mlake. Taka mlaka je

bolj ali manj okrogle oblike, z nasipom na sredini. Okrog mora biti zaraščena s pasom visokega drevja, širine najmanj 10 m. Nasip po sredini mlake preide v peščeno stezo, 300—500 m dolžine, ki je speljana skozi grmovje ali trstičje. Steza vodi v nadkrito voljero s »skakalnico« (trambulin). Račke hranijo 2—3 dni na nasipu v mlaki. Nato vsak dan premaknejo krmilnike za 10—20 m po stezi proti voljeri. Hrano dajejo samo zjutraj in zvečer v točno določenem času. Pri tem se udarja na gong. Hrane dajo toliko, kolikor je račke pojedjo v 10 minutah. Po hranjenju se račke vrnejo v mlako, kjer iščejo še naravno hrano. Nekaj dni se hočejo račke oddaljevati od mlake, zato

Foto C. Pogačar: Ali bi bilo Cerknško jezero primerno za umetno vzrejo divjih rac?

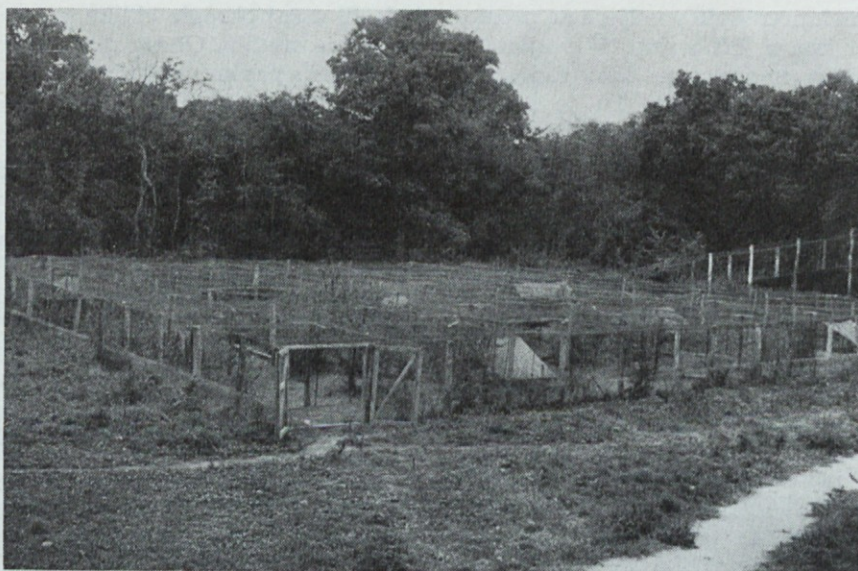

Foto J. Čop: Račja voljera

je potreben čuvaj, da jih naganja nazaj. Ko se račke navadijo, da ob udarcu na gong pridejo iz mlake v voljero, jih hranijo samo še v voljeri.

Račke krmijo prvih 10 dni z umetno hrano za fazanske kebčke ali s krmo za piščance. Po 10 dneh pričnejo dodajati otrobe, žitne odpadke in zmleto koruzo. Po dolo-

čenem času dajejo le še tretjino umetne hrane. Takšno krmljenje je potrebno zato, da se račke preveč ne odebele, ker takšne težko letajo ali pa sploh ne. Ko je večina rac že sposobnih za letenje, nekega dne vhodna vrata v voljeri zapro, račke pa naženo na »skakalnico«. Da se račke, ki še ne znajo leteti, ne pobijejo, pod »skakalnico« namestijo kup slame. »Skakalnica« ima lahko tudi dve vzletišči. Race navajajo na letenje najprej z nižjega vzletišča. Race se hitro navadijo letenja. Nekaj časa krožijo nad voljero, potem pa se spuste v mlako. Visoko drevje okoli mlake prisili raco, da leti visoko in se s hitrim letom spušča v vodo.

Lovci streljajo na race iz zaklonišč ob mlaki. Pri lovu race naganjajo na skakalnico v manjših skupinah. Lovi so samo zjutraj in trajajo približno po eno uro. Po lovu preostale race spustijo iz voljere nazaj v mlako.

Razen opisanega načina spuščajo dvomesečne race naravnost v lovišče; na mlake, jezera ali počasi tekoče vode. Račke morajo pred izpustom v lovišče že poletavati. Naučijo jih v veliki voljeri ali s pomočjo »skakalnice«. V določenem času se race navadijo na prirodno okolje in se dvignejo iz vode skoraj tako kot divje.

Vzreja divjih rac ne predstavlja posebnih težav, je mnogo lažja in enostavnejša od vzreje fazanov ali jerebic. Race so mnogo manj občutljive glede hrane in temperaturnih sprememb. Izgub pri vzreji skoraj ni.

Lov na umetno vzrejene divje race seveda ne more nuditi enakega lovskega užitka kakor lov na to divjad v prosti naravi, je pa po svoje zanimiv in privlačen. Zanj se navdušujejo posebno petični lovski turisti. Zlasti pa lahko ustrezemo vsem, ki jim pomeni lovski užitek le število uplenjene divjadi.

Foto J. Čop: Račja »skakalnica«, vzletišče

*Govori predsednik LZS
Rado Pehaček*

Foto M. Langus: Pozdrav koroških lovcev

Zbor gorenjskih lovcev in gozdarjev v Ribnem

Junija letos so se na Gorenjskem v počastitev 25-letnice gorenjskega povojnega lovstva in 25-letnice osvoboditve vrstile številne lovske prireditve: strelsko tekmovanje za prvenstvo gorenjskih lovcev v Ribnem, pregled lovskih psov vseh pasem in tekma jamarjev v rovu na Planini, razstava lovske fotografije v Prešernovem domu v Kranju, predvajanje barvnih lovskih filmov na Jesnicah, v Škofji Loki, Kranju, Radovljici in Križah, letna konferenca gorenjske lovske zveze v Kranju in za zaključek — 21. junija — zbor lovcev in gozdarjev v Ribnem pri Bledu.

Ob 10. uri je lovski trio pred slavnostno tribuno z lovskimi rogovi zatrobil »zbor — skupaj, lovci!« Ne samo da je začetek z lovskimi rogovi najprimernejši za razne lovske slovesnosti, prireditelj — gorenjska LZ — je s tem hotel opozoriti tudi na lepoto in romantiko lovskih običajev, ki pri današnjem lovskem udejstvovanju vse bolj izginjajo. Zvoki iz lovskih rogov so bili torej tudi poziv k oživljanju lovskih običajev, pri katerih ima prav lovski rog pomembno vlogo.

Foto M. Langus: Zastopnik lovske zveze iz Celovca čestita predsedniku gorenjske LZ Milošu Kelihu

Foto M. Langus: Tajnik LZ Gorenjske Metod Balderman bere pozdravno brzojavku tovarišu Titu

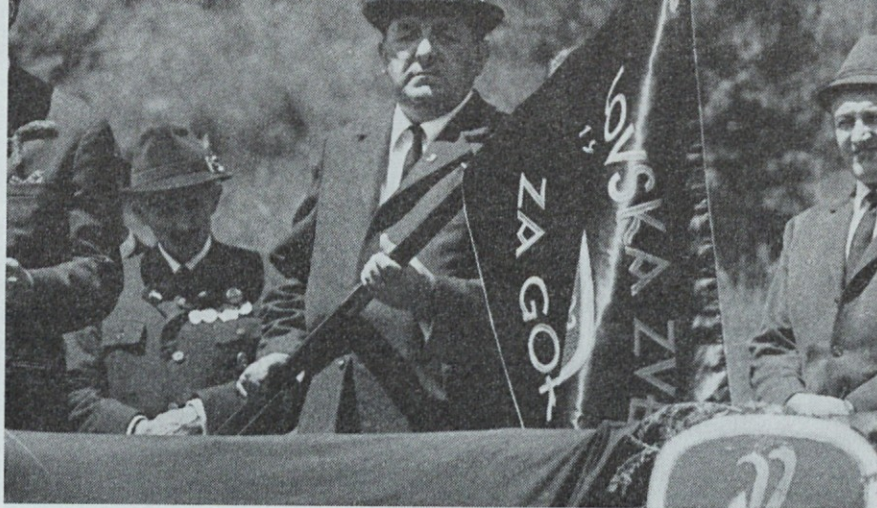

Foto ing. R. Gašperšič: Direktor GG Bled Pavel Tolar razvija lovski prapor

Foto ing. R. Gašperšič: Direktor GG Kranj ing. Metod Vizjak pripenja spominski trak

Na tribuni so bili predstavniki gorenjskega lovstva in gostje, med njimi tudi: predsednik Lovske zveze Slovenije Rado Pehaček, tajnik LZS Ive Krevs, člana izvršnega odbora LZS Ivan Cvar in Janez Bokal, republiški lovski inšpektor Lojze Lakner in drugi. Zbor je otvoril predsednik gorenjske lovske zveze Miloš Kelih in med drugim dejal: «Pred 25 leti so lovski rogovi svobodno zadoneli in vabili na prve pogone v novi, svobodni Jugoslaviji.» V narodnih nošah je pred mikrofonom stopil kvintet bratov Zupan iz

Kovorja. Z ubranimi glasovi so zapeli »Mi smo lovci«, »Triglav moj dom« in »Storžič je moje kraljestvo«.

Potem so navzoči pozorno poslušali slavnostni govor predsednika LZS Rada Pehačka. Med drugim je rekel: »25 let je minilo, odkar smo po štiriletni težki borbi osvobodili našo domovino, naše lepe gore in gozdove. Ponosni smo, da je bilo v vrstah hrabrih borcev in osvoboditeljev tako veliko število takratnih ter današnjih lovcev in gozdarjev. V tej težki borbi pa si nismo priborili samo svobodo.

ampak tudi pravico slehernemu državljanu, ki je ljubitelj narave da sodeluje v lovskih vrstah pri gojitvi in čuvanju najlepšega dela narave — divjadi. V socialistični ureditvi naše družbe je divjad postala družbena lastnina in lov ne več privilegij posameznih bogatih ljudi. Družba daje divjad v čuvanje in gojitev lovcem, v katerih vrste lahko vstopi vsak občan, ki razume, da je današnji lovec v prvi vrsti gojitelj in čuvar tega družbenega imetja, s katerim se osebno ne sme nihče okoriščati. Kdo bi mogel prešteti korake tisoča gorenjskih lovcev, ki so jih v 25 letih naredili v skrbi za divjad. Kdo bi mogel stehtati tovore soli in hrane, ki so jih na svojih hrbtih znosili v najhujšem mrazu in globokem snegu na skoraj nedostopna mesta gorenjskih planin. Vse to delo je bilo brezplačno, ker pravi lovec iz ljubezni do divjadi premaga še tako velike napore. Z razvojem civilizacije se občutno zmanjšuje življenjski prostor divjadi. Intenzivno gozdarstvo in kmetijstvo z monokulturami, z mehanizacijo in raznimi kemičnimi sredstvi nenehno zmanjšujeta življenjske pogoje divjadi. Razume se, da pohoda civilizacije ne moremo zaustaviti. Pač pa je naloga nas lovcev, da v sodelovanju s kmetijstvom in gozdarstvom, občinskimi skupščinami in ob podpori vseh ljubiteljev narave težke življenjske pogoje divjadi izboljšujemo in ji posvečamo več skrbi in ljubezni. Truditi se moramo, da ta čudoviti del narave — divjad — ohranimo tudi bodočim pokolenjem.»

Osrednja točka sporeda je bilo razvitje lovskega prapora LZ Gorenjske, pod pokroviteljstvom Gozdnega gospodarstva (GG) Bled in GG Kranj, ki sta ju na prireditvi zastopala njuna direktorja Pavel Tolar in ing. Metod Vizjak. Preden je Pavel Tolar razvil prapor, je v svojem govoru poudaril pomen sodelovanja med lovci in

gozdarji ter apeliral na še boljše odnose med njimi.

Prapor krasi uvezena podoba najznačilnejše gorenjske divjadi — gamsa, razen tega tudi štirje spominski trakovi, ki so jih pripeli na prapor zastopniki naslednjih darovalcev: LZ Slovenije, GG Bled, GG Kranj, zavodov za gojitev divjadi »Triglav« in »Kozorog« ter Lovske družine Sorško polje. 27 zlatih žebličev na praporovem drogu pa simbolično združuje vseh 27 družin Gorenjske, od katerih vsaka je za žebliček prispevala po 200 din.

Franci Primožič, član izvršnega odbora LZ, ki je kot praporščak prevzel prapor, je obljubil, da ga bo vestno čuval in častno nosil na raznih lovskih prireditvah. Ta prapor pa bo spremljal na poslednji poti tudi umrle člane gorenjskih lovskih družin.

Po ponovnem nastopu kvinteta bratov Zupan je Metod Balderman, tajnik LZ Gorenjske, prebral pozdravno brzojavko gorenjskih lovcev in gozdarjev tovarišu Titu, ki so jo vsi navzoči potrdili z navdušenim aplavzom.

Na pobočju za tribuno so se zopet oglasili lovski rogovi. To je bil pozdrav avstrijskih lovcev gorenjskim lovcem. Med ubranimi akordi osmih rogov je stopil na tribuno Jože Gregorič, zastopnik koroške lovske zveze iz Celovca, čestital predsedniku Kelihu k prazniku gorenjskih lovcev in mu izročil v znak lovskega tovarištva darilo — lovski rog. Predsednik Kelih se mu je zahvalil z željo po nadaljnjem skupnem sodelovanju pri čuvanju in gojitvi divjadi, saj divjad ne pozna meja.

Vse točke sporeda je spretno povezoval napodovalc Borut Mencinger, član LD Selca, ki ga večina lovcev dobro pozna s televizijskega ekrana. Zaključil je slavnostni del in povabil navzoče na nagradno streljanje in sproščen tovariški pomenek.

F. Cvenkel

Foto ing. R. Gašperšič: Spominski trak LD Sorško polje je pripel njen starešina Milan Koprivec

Foto ing. R. Gašperšič: Del udeležencev na prireditvi v Ribnem

Nekdanji lovci gamsarji v Kamniški Bistrici

Miloš Kelih

Kamniška Bistrica je znana že iz fevdalnih časov. Nanjo so bili prebivalci Kamnika od nekdanj navezani zaradi lesa in drv iz bistriških gozdov. Že l. 1188 se Kamnik imenuje trg, l. 1299 pa že beremo o kamniških meščanih. S privolitvijo deželnih knezov kot zemljiških

gospodov je užitek gozda pripadal predvsem mestu; zato so ga meščani že zgodaj šteli za svojo last. Pokrajinsko in geološko je Kamniška Bistrica zelo zanimiva. V ledeniški dobi je po mnenju geologov segal ledenik od Grintovca in Ojstrice do Kopišč. Ta je prinesel

v dolino velikanske skale, kakor je Žagana peč, Lepi kamen ipd. Gorske gmote so pretežno iz triadnega apnenca, vzdolž reke Bistrice so pa naplavine iz zadnje geološke dobe. Padavine v Bistrici so obilne, temperaturne razlike med letom velike, kar povzroča hitro razpadanje kamenin, ki kot grušč zasipajo ozke doline. Dolina sama se končuje v kotlu podkvašte oblike, ki ga omejujejo: Hudi konec in Kamniški vrh na jugu, na zahodu Krvavec, Mokrica, Greben in Grintovec (2556 m) s Kokrškim sedlom, na severu Dolgi hrbet, Štruca, Skuta, Rinka, Turška gora, Brana, Jermanova vrata (Kamniško sedlo), Planjava, Škarje in Ojstrica, na vzhodu Dedec, Vršič, Presedljaj, Kopa, Konj, Rženik, Prad in Zaturnom, na zahodu planina Konjščica, Velika in Mala Planina, Poljanski rob, Pasje peči, proti jugu pa Konjski potok,

ki se izteka v Bistrico. Skupna površina je 6000 ha, od tega 13 ha njiv in travnikov, 227 ha pašnikov, 973 ha planin, 3020 ha gozdov in 1767 ha neplodnega sveta.

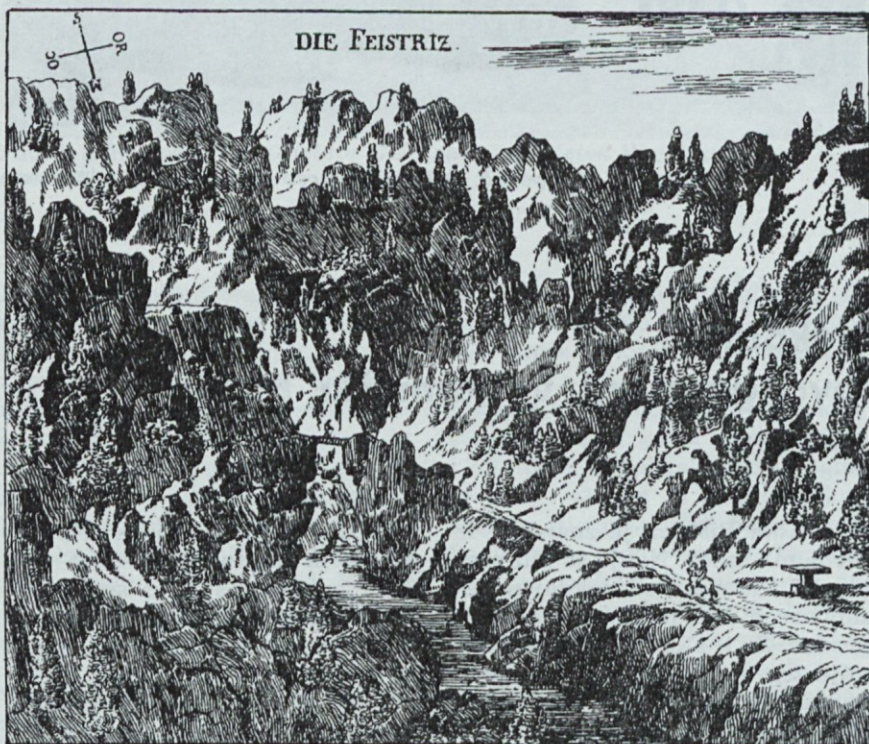
Bistrica izvira pod Črnim vrhom v neposredni bližini sedanjega planinskega doma, postavljenega leta 1927. Pred njim je bila tam skromna lesena planinska koč. Kmalu pod izvirom teče Bistrica skozi globoko skalno tesen z naravnim mostom v Predaslju. Vanjo pritekajo mnogi hudourniki, katerih vode se zgube v nagradenem grušču. Večji potok je Korošica iz doline istega imena, kjer je največ lesa. Do leta 1932 so ves posekani les v Korošici spuščali po vodni riži do struge Bistrice pri Ribji peči in ga od tam plavili. V Bistrico je sprva vodila utrudljiva kolovozna pot. Zaradi lažjega dostopa je planinsko društvo zgradilo tik ob vodi stezo, ki je svoje-

mu namenu služila vse do leta 1931, ko je bila v glavnem dograjena avtomobilska cesta. Do tedaj so tudi les plavili 8 km daleč do lesenih grabelj na Ferjanovem jezu v Stahovici. Gozdi so bili takrat bogatejši z lesom, ker mnogih predelov niso mogli ugodno izkoriščati, plavljenje lesa pa je bilo odvisno od topljenja snega v gorah, tj. 4 do 6 tednov na leto. Kdaj so Kamničani dejansko prišli v last bistriških gozdov oz. do brezplačnega pridobivanja lesa, ni natančno znano. Teh pravic pa niso bili deležni vsi meščani, marveč le hiše, ki so bile zabeležene v zemljiški knjigi (Stadt-Dominium Stein) in sicer 194 hišnih števil s 172 upravičenci. S tem premoženjem je do druge svetovne vojne upravljal gospodarski odbor upravičencev.

V tem in takem planinskem, gozdnem in lovskem rajju so naši lovci-gamsarji živeli, trpeli, se veselili, uživali in mrli.

Lov na tem področju ima zanimivo zgodovino. Avstrijski vladarji so imeli v poznem srednjem veku na bivšem Kranjskem kot deželni knezi obširna lovišča v gozdih: Udin boršt, Bistriški gozd v Kamniški Bistrici, Štangarski gozd in Utiški gozd. Prvotno je bilo bistriško lovišče mnogo večje. Na zahodu je segalo do reke Kokre, na jugu do Save, na vzhodu do tedanjih štajersko-kranjskih konfinov. V teh gozdih so vladarji prirejali velike love, kadar so zaradi svojih poslov bivali na Kranjskem. O Bistriškem gozdu piše Valvazor, da je bil ta gozd deželnoknežja posest, ki se razteza zelo daleč v gorovje in so tam jeleni, srnjaki, divji prašiči, risi, gamsi, orli, divji petelini, ruševci in vsa druga gozdna divjad. Cesar Maksimilijan I. npr. je bil leta 1514 na lovu v gozdih na Gorenjskem in je obedeloval pri mizi (Fürstentafel), ki jo je upodobil Valvazor. Ta kamnita miza, ovalne oblike, je bila 34 palcev dolga, 10 palcev

Knežja miza v Kamniški Bistrici (iz Valvazorja)

Od leve: France Logar-Spotikar, Miha Uršič-Mihov, poklicni lovec Tine Slatnar-Bos, Karel Prelesnik-Pajk, nadlovec Schwilenger, Franc Komatar, poklicni lovec Andrej Uršič-Kralov, Jurij Uršič-Špenc, Tine Uršič-Mihov

debela, 25 palcev visoka (palec = 2,634 cm). Vanjo je bil vrezan napis:

Ano 1564
die 29. aprilis
Carol Archidus Austriae
hic pransit

Tukaj je torej leta 1564, 29. aprila, obedoval avstrijski nadvojvoda Karel, ko je verjetno lovil gamse. Iz listine leta 1496 bi sklepali, da je bil lov v bistriških gozdovih pridržan deželnemu knezu, ki je kot lovski mojster z loviščem tudi upravljal. Zato je večkrat prišel navzkriž s kamniškimi meščani, ki so imeli v bistriških gozdih izključno pravico do lesa in paše. Znamenita miza je vabila mnogo obiskovalcev na ogled, kar ni bilo po volji ubežnikom, ki so se tam skrivali, da bi njihovo zavetišče ne bilo odkrito. Zato so baje »firštovo mizo« vrgli v prepad Predaselj. Druge zgodbe pa pripisujejo uničenje mize ljudem, ki so skušali pozlačeni rob mize in pozlačene črke napisata. Stalež gamsov je bil dober vse dotlej, dokler se tam niso naselili rokovnjači. Med temi so bili tudi trije bratje Torkarji, Kemperl in Uršič, vsi doma s Primorske, iz okolice Mosta na Soči. Največ so se preživljali z

lovom, zlasti na gamse, ki so jih do treh živali v Brani docela iztrebili. Ukvarjali so se tudi z oglarjenjem in rejo ovc in koz, ki so se prosto pasle po Bistrici. Starejši Torkar se je oženil in je stanoval v Koncu, v leseni bajti, v neposredni bližini sedanje lovske kočice v Koncu. Imel je štiri hčere, ki so se poročile v okolico, in sina, ki je ostal doma kot oglar in gozdni delavec. Mlajša brata Torkarja sta se s časom odselila. Uršič in Kemperl pa sta ostala in od njiju izvira rod z lovsko krvjo in ljubeznijo do narave.

Medtem je les pridobil na vrednosti in z njim gozdarstvo na pomenu. V zvezi s tem je postal tudi lov zanimivejši.

V času zakupnih lovišč sta bila prva zakupnika Bistrice Kecl in Bitl, trgovca iz Kamnika. Spodnji levi breg Bistrice je imel Bitl, zgornjega z izvirov Bistrice pa Kecl, ki je zgradil lovsko kočico, ki prenovljena še danes služi svojemu namenu. Bitl pa je na Kraljevem hribu postavil skromnejšo leseno lovsko kočico, ki ima sedaj svojo lepšo naslednico. Ime hriba je po znamenju Treh kraljev v bližini. Prvi lovski čuvaj v Bistrici je bil Janez Uršič-Cvajar iz Sp. Stranj,

za njim pa Tine Slatnar-Bôs. Od leta 1895 do 1914, do izbruha prve svetovne vojne, je bilo lovišče v zakupu graščakov Windischgraezov. Ti so nastavili za nadlovca Nemca Schwilengerja, ki je znal slovensko in dva stalna lovska čuvaja, Tineta Slatnarja in Andreja Uršiča ter šest pomožnih lovcev, ki so sodelovali pri večjih lovih. Vse te kaže slika.

France Logar je bil takrat zelo mlad, vnet lovec, tako da je imel nekaj časa stalno lovsko službo. Miha Uršič-Mihov Miha, tako imenovan po očetu Mihi, je bil izredno močne narave in veselega značaja. Njegovega brata Jaka družino so imenovali Jakove. Valentin Slatnar-Bosov Tine, ki so ga mlajši klicali za Botra, je sam z ženo ves čas živel v Koncu v Bistrici. Takrat so morali ves živeti na hrbtu znositi iz doline. Bosov Tine je bil odličen plezalec in poznavalec divjadi, zlasti gamsov. O doživljajih z gamsi in o plezanju je rad pripovedoval. Nekoč se je v skalah zaplezal, je povedal, in se je moral tako trdo ob steni plaziti, da je zgubil vse gumbe na suk-njiču. Od doma je vedno zgnil tako, da največkrat tudi žena ni vedela, kam jo je mahnil. Domov

se nikoli ni vrnil po poti, po kateri je odšel. Vedel je povedati, kako so nastala imena posameznih predelov in krajev v Bistrici, pa tudi o »firštovi mizi« in »firštu«, ki da je blizu nje zakopal denar. Zato so ljudje svoj čas tam okrog mnogo kopali za zakladom. Sicer pa je bil bolj redkobeseden in če je rekel »o, sapramejsk, sama mast«, ni bil za pogovor. Karel Prelesnik je bil gostilničar »Pri pajku« v Stahovici in mnogo let župan. Lovec je bil od mladih let, zelo gostoljuben. Pri njem so se zlasti ustavljali lovci in gozdarji na razgovor in dobro kapljico. Rad je imel ubrano petje in vedno je pomagal s svojim basom. Njegov sin, tudi Karel, izvrsten lovec, je tragično preminil, tako sta ostala le dva vnuka, lovca od nog do glave, zlasti mlajši Karel (Drago). Nadlovec Schwilenger je stanoval v Kamniku, v Bistrici je prihajal vedno v lovskega kroju. Za klobukom je nosil vedno kaj od divjadi, na katero je bil tedaj glavni lov. Če ga je lovec vprašal, kaj bosta lovila, je odgovoril: »Kaj sprašuješ, poglej na klobuk!« Na urini verižici je nosil v srebro vkovana srnjakova rožička. Franc Komatar, večji kmet, doma v Tunjicah, je na lov vedno utegnil. Nikoli se ni jezil, četudi je bilo kaj narobe. Nekoč je nadlovec Schwilenger prišel na zaslišanega petelina. Ker petelina ni bilo, vpraša, kaj je s petelinom. Komatar mu mirno odvrne: »Gospod, to je tič, pa je odletel.« Pri pogonih so morali gonjači najavljati spodeno divjad. Da so bili lovci na stojiščih venomer v napetosti, je Komatar ves čas pogona ponavljal, varda — zajec, varda — lisica... Andrej je bil lovski čuvaj še pri prvem zakupniku Bitlu. Naselil se je v lovsko kočjo na Kraljevem hribu ter imel šest otrok, štiri fante, dve dekleti. Mati Polona se je leta 1906 smrtno ponesrečila, oče Andrej pa je umrl dve leti kasneje. Za šest sirot so se zavzeli sorodniki in

vsi sinovi so postali navdušeni lovci. Najstarejši je bil poklicni lovec, ki je pred leti umrl. Jurij Uršič-Španc, posestnik v Zg. Stranjah, je bil zelo priljubljen med lovci in brez njega ni bilo pravega lovskega razpoloženja. Cenil je le puške prednjače, novejših ni maral. Rad je pohvalil svojo »samorašnico«, da je dobra puška. »Toda basati jo moram tako,« je pristavil, »da ob strelu padeva oba, zajec in jaz.« Tudi umrl je na stojišču v Širokem žlebu pred Kamniško Bistrico. Valentin Uršič-Mihov Tine, brat Mihovega Miha, je bil od mladega gozdni čuvaj pri takratni meščanski korporaciji Kamnik. Poleg Prelesnika je znal nekaj nemško in zato je vedno vodil nemške lovske goste. Vse življenje je z družino prebil v Predkonjski in tam umrl. Bil je izredno več lovec. Zakupniki Windschgraezi so za lovišče mnogo storili. Na lov so vedno jezdili in zato so zgradili mnogo

zložnih jahalnih poti, do stojišč pa dobre steze, ki še danes služijo svojemu namenu. Stojišča so bila oštevilčena. Na leto so odstrelili do 80 gamsov, v glavnem kozle. Stalež je bil tedaj dober.

V prvi svetovni vojni (1914—18) je z lovom upravljal odbor meščanske korporacije. Zaradi splošne mobilizacije sta ostala le dva uslužbenca, Tine Slatnar-Bos in Janez Spin, kot gozdna in lovska čuvaja. Načelnik korporacije Košir in odbornik Kemperl, oba trgovca v Kamniku in navdušena lovca, sta skrbela za divjad. Toda vojni časi so zdesetkali divjad. Oba sta bila soustanovitelja takratnega Slovenskega lovskega društva v Ljubljani in na tretjem občnem zboru leta 1910 izvoljena v upravni odbor društva.

To sem napisal v spomin naših prednikov, dobrih lovcev-gamsarjev, požrtvovalnih varuhov divjadi in narave v Kamniški Bistrici.

Moji prvi lovski doživljaji

Ivan Leskovec

V letih 1919—20 sem služil kot pastir pri Županču v Žibršah. Gospodar je bil resen človek in vnet lovec. Vedno je tudi ob kmečkem delu našel čas za lov. Poletno popoldne, v času srnjega prska, me je poklical, naj grem z njim, da bom prinesel srnjaka. Pogledal sem ga in boječe vprašal, če je srnjaka že ustrelil. Na kratko je odgovoril: »Sedaj ga bom.« Gospodarjeva izjava se mi je zdela čudna, nisem ga pa več upal spraševati. Odšel sem z njim in ko sva hodila dober četrt ure, se ustavi, me strogo pogleda in reče: »Fant, pazi, da boš hodil za menoj po mojih stopinjah in popolnoma ti-

ho!« Od daleč mi pokaže majhno jaso: »Vidiš, tamle ga bom.« Začuden sem ga gledal, a se le oju-načil in rekel, da srnjaka tam ni. »Poklical ga bom,« je odvrnil. Stopil je previdno naprej do leskovega grma, kjer sva se tiho namestila. Zopet me je pogledal nazaj čez ramo in me opozoril, da moram popolnoma mirovati. Medtem ko sva čakala, da gozd okoli naju pozabi na najin prihod, sem se radovedno spraševal, kako bo mož vendar poklical srnjaka. Mislil sem, da se iz mene norčuje. Iz žepa je potegnil robec, v katerem je imel nekaj zavitega, podobno piščalki, stisnil je tisto reč

v pest in jo nesel k ustnicam. Trikrat ali štirikrat je na poseben način zapiskal. Ni minilo dve minuti, ko zaslišava lomastenje na drugi strani jase, ki se je približevalo. Pripravil je puško in čakal. V meni je tedaj vse gomazelo, ko da bi sedel na mravljišču. V tistem hipu je srnjak pridrvel na jaso in proti nama s takim hrupom, da sem bil prepričan, da naju napade. Ob dogodku sem bil ves iz sebe. Ko se je srnjak za hip ustavil, je počilo in dim iz cevi se je potegnil proti rogaču, ki je bil od naju le kakih 15 korakov. Vzpel se je, padel in obležal na mestu.

Gospodarju se je v očeh zasvetilo, videti je bil zadovoljen. Obrnil se je k meni in ukazal: »Pojdi, poberi ga!« Jaz, še vedno ves prevzet, sem stopil proti srnjaku in mislil, le kakšna vražja čarovnija je v tisti piščalki, da lovec z njo tako hitro prikliče srnjaka. Takrat namreč še nisem vedel, kako je s to rečjo, ker sem bil komaj desetleten paglavec. Ko sem nekaj časa nosil plen, me je pričel tlačiti k tlom. Bil sem že ves zasopljen in sem srnjaka odložil, da bi se malo odpočil. Gospodar je uvidel, da je srnjak zame pretežek, pa mi reče: »Počakaj, pošljem ti pomoč!« Ponosno je odšel domov in poslal svojega sina Franceta, moje starosti, da bi mi pomagal nesti lepo žival. Med potjo mi je France razlagal, kako se kliče srnjak na piščalko, ker je že nekaj več vedel o tej umetnosti.

Ob pričetku skupnih lovov me je gospodar jel jemati s seboj skupaj s Francetom, da sva vodila pse in brakirala. Kričala sva na vse pretege »uj — ta, ta, ta«. Kadar so psi zazvonili ali kadar sva pred seboj videla divjad, da beži proti stojiščem, nama je srce radostno utripalo. Kadar pa sva slišala streljanje s stojišč, sva bila do vrha razvneti in še bolj sva pohitela proti strelcem. V nama se je budil ponos, da sva svojo nalogo uspešno opravila.

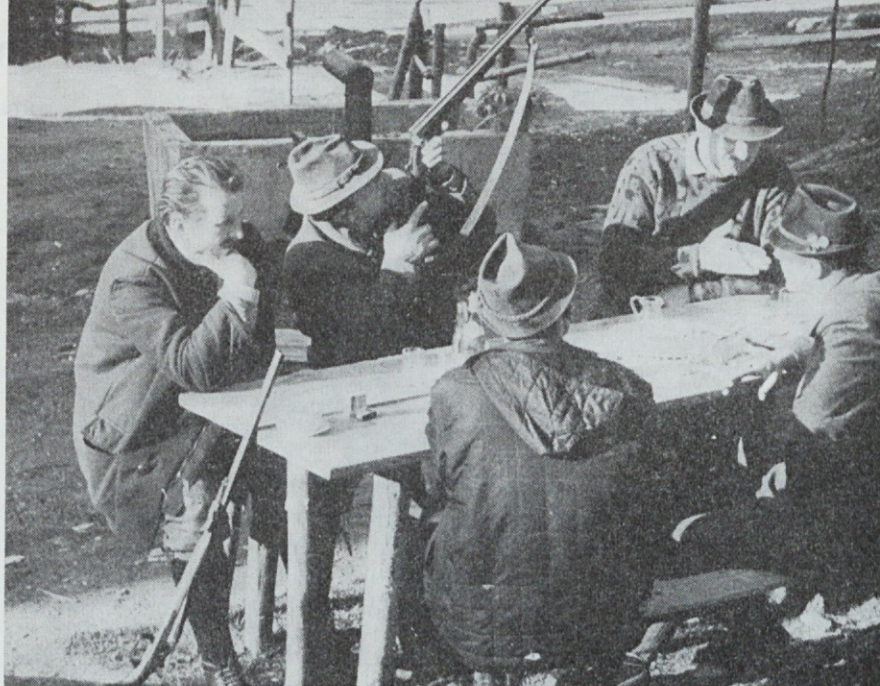

Foto I. Napotnik: *Pomenek o puškah*

Neke noči že precej pozno jeseni je zapadel sneg, toliko, da so bili dobro vidni sledovi. Zjutraj so se že zgodaj pojavili lovci iz Logatca in Žibrš, kakor da jih je poklical neviden sel. Tudi s Francetom sva bila že pripravljena. Na verižicah sva imela lovske pse, ki so naju kar vlekli za seboj. Tega dne smo poganjali tudi čez hudo strmino nad nazanim Reškim prepadom. Brakiral sem v spodnjem delu od severa proti jugu, France pa v zgornjem. Snega je bilo ravno toliko čez listje, da nama je krepko spodrsevalo. Prav nad prepadom je bilo najhuje in tam mi je tudi spodrsnilo, da sem padel vznak na hrbet in z glavo naprej zdrsel proti prepadu. Ob nezaželeni vožnji so mi misli bliskovito delovale. Takoj sem se zavedel, da ni več rešitve. Z grozo sem se na hitro poslovil od tega sveta, češ da bom moral tako mlad umreti. Med to mojo mislijo je naenkrat zagrmelo in nastala je tema. Kaj se je zgodilo? Ko sem drsel navzdol v neizogibno smrt, v prepad, sem na svojo srečo zadel z glavo ob bukovo deblo, oddaljeno komaj tri metre od prepada. Pri tem, ko sem udaril ob bukev, sem se prevalil čez glavo tako, da sem okobalil deblo, z obrazom v listju in snegu, obrnjen nazaj, od koder sem se neprosto-voljno pridričal. Malo pozneje sem

se zavedel, da sem še živ in poskusil sem dognati, kaj se je z menoj zgodilo. Ugotovil sem, da se ne smem premakniti, ker bi sicer takoj zdrsnil v prepad.

Ko me France ni več slišal, je obstal in poslušal. Od mene ni bilo glasu, zato je pričel klicati. S težavo sem se toliko oglasil, da me je slišal. Prišel je v bližino in spoznal moj nevarni položaj. Poiskal je tanko debelce in mi pomolil en konec, da sem se ga oprijel. Previdno sva ravnala od premika do premika in končno sem se znašel na varnejšem mestu. Franceta sem samo hvaležno pogledal in udrle so se mi solze.

Ob koncu leta sem vzel slovo od Župančevih in potem hodil svoja pota. Franceta nisem več videl. Ko sem se po osvoboditvi vrnil v domači kraj, sem zvedel, da mojega rešitelja iz mladih let ni več med živimi. Rad bi se mu bil zahvalil za plemenito delo, pa žal ni bilo več mogoče. France je bil med NOB rajonski sekretar komiteja na območju sedanje občine Logatec. Zaradi izdaje okupatorjevih hlapcev je daroval svoje življenje za svobodo. Njegovo plemenito srce se je moralo ustaviti pri Rečanu, v bližini prepada, ob katerem mi je v mladosti rešil življenje. Naj bodo te vrstice tudi njemu v spomin!

Foto H. Robl

Svatba na poseki

Drago Predan

*V goščavi nad poseko
utrujen šesterak — šestletni vitez
v ljubezni vroči
mirno počiva
in čudne sanje sniva.*

*Nedaleč stran
na robu gozda
pa ljuba, draga
od sle omamne podrhteva
in klic ljubezni
vabljivo v dalj odmeva.*

*Skoz temni gozd
si lovec mlad
v tihoti pot utira,
na obršnjak v bližini tod
nestrpno se ozira.*

*Previdno nanj se vzpne,
risanico pripravi,
pred njim se pisan svet odpre,
črni kos žgoli v dobravi.*

*In ko se sence temne
v poseko so prikradle,*

*glej, tam na robu gozda
rdeča lisa se prikaže.
Pretegne se, vohlja, opreza,
z uhlji striže,
previdno se okrog ozira,
nestrpno čaka, oči upira
v smer, od koder on prihaja.*

*Pričaka ga in vsa se trese
od čudnega nemira,
potlej pa odskaklja
in v krogu
ljubeznivo se nazaj ozira.*

*Ljubimec pa lagodno
za njo poskakuje
in vrat naravnost tja steguje,
odkoder vonj omamni veje...
Ko ljubezen vrh doseže,
se pena mu iz smrčka vlije,
tedaj se ona ga usmili,
počaka ga
in vda se vsa mu —
ne po sili...*

*Ko se lepotec mili
ljubezni vse napije,
izskoči
in se usloči,
potem pretegne se
in v ljubo se zazre...*

*A čuj!
Kaj to je zdaj?
So sanje li?
Tam z obršnjaka
strašno zabuči,
ko da se svet podira...
in vitez v ognju obleži.*

*Še ljubici še čudno zdi,
nikamor se ji ne mudi,
za beg poti si ne utira.
Njen ljubi tam na tleh leži,
s solzo v očeh umira...*

Oblak nad prepadom

Tone Svetina — ilustriral Lojze Perko

V.

Mrak je zagrnil planino. Jana je pospravljala okoli ognjišča. Odkar je Mina nenadoma odšla v dolino, se ni počutila več varno. Slutila je, da je nekaj zasumila in da svojega opravljivega jezika ne bo držala za zobmi. Bilo ji je težko. Zato sta se z Andrejem zmenila, da ne bo več prihajal v stan.

Vrata je imela priprta. Čakala je, da bo Andrej v mraku spodaj na robu zapiskal na sovo in bo odšla k njemu. Stopnice so zaškripale. Nevoljna je prisluhnila. Ni razumela, čemu prihaja, ko ta babnica vsak večer opreza. Hotela mu je stopiti naproti, pa je raje obstala in se radovedno ozrla k vratom, ki so se počasi, škripaje odpirala.

»Dober večer, golobica!«

Med vrati je stal Prodnik. Bil je bled, nekoliko shujšan in oči so mu čudno sijale. Naslonil se je na podboje in s širokim hrbtom zaslonil vhod.

Prebledela je od strahu. Glinasti lonček, ki ga je držala v rokah, ji je zdrknul na tla in se razletel.

»Ti si? Ustrašil si me,« je zajecljala povsem brez moči.

»Zakaj ustrašil? Jaz sem, Prodnik, s kožo in kostmi in mesom,« se je zlokobno zakrohotal in motne oči so mu pijano tlele. »Kaj pa me gledaš, ko da bi od mrtvih vstal?!« Vstopil je, za seboj zaprl vrata in se nanje naslonil. Jana je molčala.

»Nisi prišla, ko sem te vabil,« je začel z očitki.

»Ne, nisem mogla.«

»Saj res, nisi mogla,« je dejal z narejenim razumevanjem in razširil roke. »No, mar mi ne boš padla v objem, mi podala roko?«

Jana ni vedela, kaj naj reče. Začel je tako, kakor je vedno znal, zato ni mogla drugače, kakor da je izbruhnila kar naravnost:

»Ne, tega ne boš več doživel, Prodnik! Odkar te ni bilo, so se stvari spremenile.«

Njena predrznost mu je zaprla sapo. Ni bil vaju, da bi se tako pogovarjala z njim. Popadla ga je togota in vzrožil bi, a se je s težavo le obvladal. Nagubal je nizko čelo in mirno začel:

»Ne bodi no taka, imej me no malo rada. Kaj, postregla ne boš nič?«

»Lahko se napiješ mleka, če se ti zdi. Vzemi si ga, tam na policah je,« je dejala hladno, ne da bi se za korak premaknila.

»Z mlekom bi me častila, kakor otroka! Človek mora sam zase skrbeti,« se je zlovešče zakrohotal, vzela iz žepa steklenico z žganjem in jo nagnil na usta ter lokal v dolgih požirkih.

Preplašeno je Jana gledala, kako mu žganje klokota po grlu in se ozirala kakor v pasti ujeta žival, če bi mogla uteči. Toda on je vztrajno zaslanjal vrata, na oknih so bili železni križi, zunaj pa se je že zgoščal mrak.

Ko je spil, je globoko zajel sapo in treščil steklenico v nadzidek ognjišča, da se je z žvenketom razletela.

»Če je tako, pa razbijmo vse!« je zarohnel. »Deklič, nikar se ne šali! Prodnik brez tebe ne more!«

»Ne nori, Prodnik! Midva sva zgovorjena!«

»Kaj, zgovorjena! Kdaj se bova vzela, sem te prišel vprašat!«

»Vzela, midva? Nikoli, Prodnik!«

»Kaj govoriš? Ti, candra prekleta! Komaj sem odnesel pete, pa si se zljajdrala z drugim! Kaj pa Prodnik? Vsa dolina naj se mu smeje!«

»Ne vpilj! Ti si vlačugar! Kdo tega ne ve, strahopetec bojzljiv! Pri miru me pusti. Pobegnil si kakor pes, z repom med nogami in me pustil! Da, strahopetec in reva si!« mu je z izrazom najglobljšega zaničevanja vrgla v obraz.

Ob svitu ognja je videla, da je prebledel od jeze, namršil goste obrvi in ustnice so se mu v zaničljivem loku upognile do oplate, kocinaste brade.

»Candra, videla boš še ti strahopetca! Glavo preluknjam temu tvojemu pritepencu! Zgazim ga v

zemljo, da še regrat ne bo pognal nad njim!« je zmerjal in škripal z zobmi.

»Ven se spravi iz mojega stana!« »Včasih si me vabila, ti večča, danes pa me mečeš ven?! Ne poznaš še Prodnika! Moja boš! Zbil ti bom iz glave vse te tvoje norčije!«

Zakolovratil je proti njej in stezal predse roke z debelimi prsti kakor kremplje grabežljive ptice. Zdaj se ga je ustrašila.

»Izgini!« je kriknila in se stisnila v kot. Vsa se je tresla od groze in studa. Prodnik pa se ji je počasi približeval, pijano se majajoč. Po žganju smrdljiva sapa je udarila vanjo. Obstal je pred njo, pripravljen, da jo zgrabi.

»S tem lumpom si se spečala, s tem lovcem! Ti packa neučakana! Vendar boš moja. Moja boš! Šel bom preko tega, kar je bilo, toda premlatil te bom. Stari ljudje pravijo, da je to najboljše zdravilo za lju-bezen.«

Od hlač si je potegnil pas.

»Zgini! Vpila bom!«

»Kar vpilj, kolikor moreš! Na, candra!« Z ihto je zamahnil s pasom in jo začel tepsti, kamor je piletelo.

Vrisnila je od bolečine in si z rokama skušala zakriti telo.

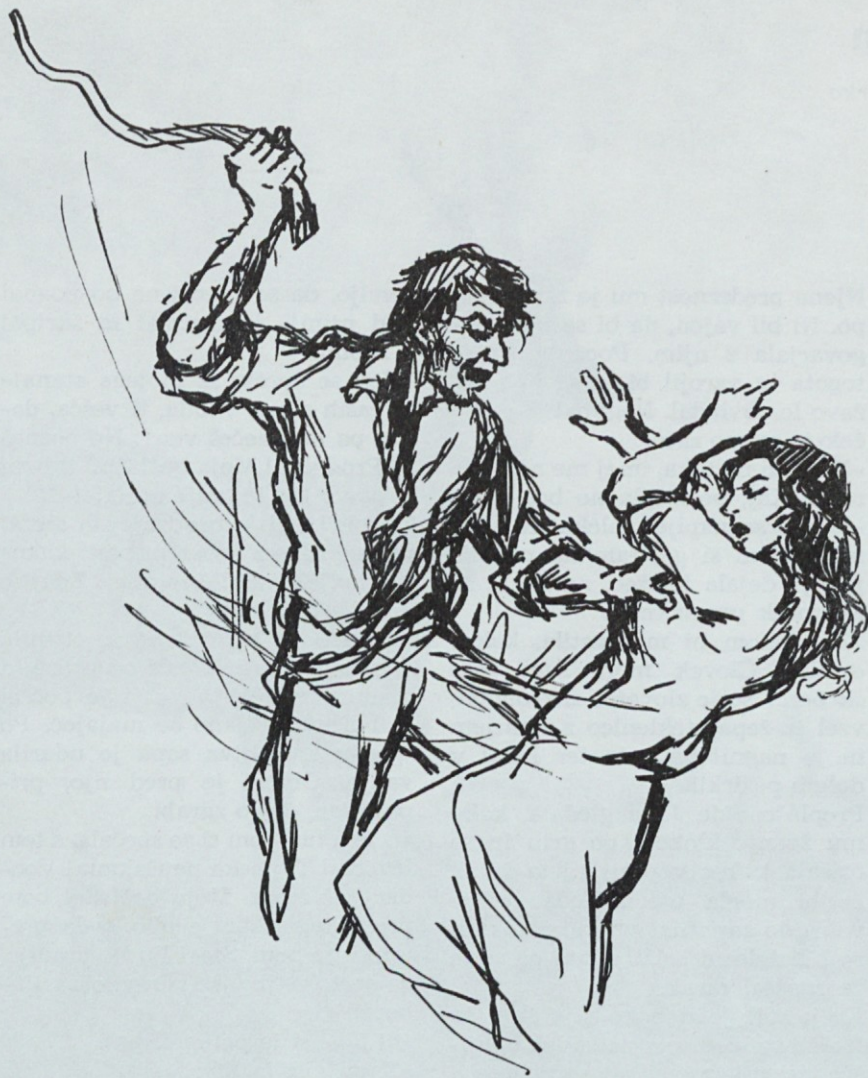
»Na kolena! Ali boš prosila odpuščenja ali ne?!«

»Tebe nikoli, surovina!« je jezno hlipala.

»Ukrotil te bom in naučil pameti!« Zgrabil jo je za bluzo pod vratom in jo z enim potegom raztrgal. Golota, ki se je pokazala, ga je razdražila. Zgrabil jo je za roke, jo vlekkel po tleh in jo prislonil na pograd.

»Imel te bom, candra, imel! Prodniku ni še nobena ušla!«

Na robu planine je Andrej ujel krike in zaslutil, kaj se dogaja. Odprl je varovalko pri puški in hitel, kolikor so zmogle noge. Kmalu je bil pred stanom. Stekel je po stopnicah, bronil v vrata, da so se na široko odprla.

Z ihto je zamahnil s pasom in jo začel tepsti...

»Andrej!« je kriknila Jana. »Ubiti me hoče!«

Stal je med vrati, široko razkoračen in s puško v rokah.

Prodnik je spustil dekle in se sunkovito obrnil. Obstal je kot ukopan. Planil bi, pa mu je oko obviselo na puški, naperjeni vanj. Dekle si je pomagalo s pograda. Z rokama si je skušala zakriti razgaljene prsi in dušila je krčevito jokanje.

Prodnik in Andrej sta si stala nasproti in se sovražno motrila iz oči v oči. Nikdar si še nista bila tako blizu. Tipala sta se z očmi in se v kratkih prebliskih ocenjevala z napetimi mišicami. Andrej je zaželel, da bi se Prodnik pognal proti njemu, da bi ga s kroglo prestregel. Trenutki so se vlekli v neskončnost. Samo premakne naj se, samo korak proti njemu, pa ga pri-

tisne. Gologlav in skuštran Prodnik je stal nekoliko sključen in buljil vanj s krvavimi očmi kot presenečen medved. Roka se mu je nemočno povесila in spustila pas na tla.

»Na, pa streljaj človeka, ki ti nič noče!« Z rokami si je razgalil kosmate prsi in čakal. Vedel je, da mirujočega ne bo streljal. Temni prezir v lovčevih očeh pa je še vedno sijal ubijalsko. Ni bil še izven nevarnosti. Napravil se je skrušenega in ogoljufanega. Užaljeno je začel samopomilovalno jadicovati:

»Dekle si mi ukradel, zdaj me pa ubij, ki ti je več za divjad kot za človeka!«

Andreju se je zagnusil spricho zvičajne pasje ponižnosti, ki mu jo je vsilila puška. Vendar se je nagib, da bi ga ubil, v njem že po-

legel. Hotel se je pomeriti z njim tudi brez puške. Spustil jo je na tla.

»No, brani se, prasec bojzljivi!« Prodniku je zaigral zloben smehljaj v lokavih očeh. Zvičaj mu je uspela. Sklonil se je in stisnil pesti. Bil je večji, močnejši in težji »Pridi sem, reva, da te zadavim!« je zagrcal in se režal povsem spremljen.

V tem hipu je bilo Andreju že žal, da je spustil puško. Toda sedaj je ni bilo mogoče več pobrati. Bližal se je Prodniku. Ta ga je čakal in vsak njegov gib prežeče spremljal z očmi. Ko je bil blizu, se je Prodnik pognal nanj kakor medved. Andrej pa se mu je kot ris spretno umaknil. Njegovo težko telo je zaneslo stran, Andrejeva koščena pest mu je priletela na sence tako silno, da se mu je stemnilo. Padel je na kolena, zarjul, se pobral in navalil na lovca. Mahala sta se s pestmi, se zgrabila, padla, se valjala po podu in se zagrizeno tolkla. Prodnik ga je zgrabil za vrat in skušal zadaviti. Andrej pa ga je s kolonom sunil v želodec in ga prevrgel čez sebe. Prodnik se je v svoji pijanosti kar naglo pobral in zgrabil nož na polici, ki ga Andrej ni niti videl.

»Andrej, nož!« je kriknila Jana, ko se je zabliskalo rezilo v zamahu. Lovec je z roko prestregel udarec, poprijel in zategnil. V komolcu je zaškripalo in nož je Prodniku padel iz rok.

Jana, ki se je splašena stiskala v kot, je napeto sledila spopadu. Rada bi pomagala. Moža sta se tolkla tako naglo in divje, da se ni upala niti ganiti. Ko sta zgrmela v kot, je skočila in vzela nož, ki je ležal na tleh.

»Daj ga, Andrej, daj!« je bodrila. Prodnik ga je spet in spet kot volk skušal zgrabiti za vrat in zadaviti. Gibčni Andrej pa se mu je vsakokrat izmaknil iz klešč in ga z udarci omamljal. Ko ga je končno treščil še med oči, je Prodniku zaplesalo vse, kar je bilo v izbi. Skozi solze

se je oziral za sekiro ali polenom, da bi pobil Andreja. Ta pa ga je vedno počakal. Komaj se je pobral s tal in se skušal dvigniti, ga je s pestjo spet pobil na tla, dokler ni obležal krvav in brez sape, ne da bi se še branil. Andrej ga je zgrabil za suknjič za vratom in za hlače ter ga vlekkel kot vrečo skozi vrata. Zaropotal je z njim po stopnicah in ga treščil v koprive nedaleč od koč.

Pri Prodnikovem stanu pa se je križala Mina.

»Našega so ubili! Kakšen je svet!« Na vrhu stopnic je Andrej postal in počakal. Prodnik se je kmalu pobral in se opletajoč zavlekel k svojemu stanu.

Andrej se je vrnil. V kotu je še vedno jokala Jana.

»Pravi čas si prišel. Kaj bi bilo sicer z menoj!«

Zapahnila sta stan. Dekle mu je z arniko očistila rane in ogrebotine. Ostal je pri njej. Naložila sta na ogenj, zagrnila okna in legla. Ni je mogel umiriti. Neutolažljivo je ihtela in se kakor otrok pritiskala k njemu. »Samo kadar me čvrsto objameš, se varno počutim,« mu je šepetala.

Andreju je bilo prijetno ob njej. Po udih se mu je šele sedaj razlila utrujenost in začutil je bolečine. Kamor je priletela trda Prodnikova pest, ga je skelelo. A zmagoslavje mu je zalivalo dušo in prevzemalo ga je zadovoljstvo. Nežno je gladil dekle po mehkih, svilenih laseh in ko jo je pritiskal k sebi, je čutil njeno burno utripajoče srce.

»Ta se naju ne bo več lotil,« je tolažil Jano.

»Zmagal si ga in premlatil. Toda, Andrej, ukrotil ga nisi. Trmast je ko bik, ki hoče z glavo skozi zid, zvit kakor lisica in zloben kot volk. Bojim se, Andrej, bojim! Najbolje, da greva nekam daleč od tod. Tu se lahko za naju slabo konča.«

»Ne govori o njem,« ji je šepetaje ukazal, jo tesno pritisnil k sebi in poljubljal. To noč sta se imela rada

z nekim posebnim občutkom. Ko so zadnje žerjavice čmerikavo mrle v pepelu, mu je v objemu zaspala. Potem je tudi njega zagrnil spanec.

Ramena gorà so bledela v jutranji mrak, ko je Prodnik odpahnil vrata stanu in pretegnil boleče, stepeno telo. Poškilil je proti Janinemu stanu. Tam je bilo vse mirno. Vzel je palico okovanko in

se kakor bolan pes odplazil proti dolini. Na okrajku je ob lesi postala in s pestjo požugal proti stanu:

»Satan ti, pritepeni! To mi boš drago plačal! Pod zemljo te spravim!« Vso pot v dolino je koval maščevanje in sikal skozi zobe: »Gorje ti, Andrej, gorje ti, Jana, zvodnica! Spoznala bosta Prodnika!«

(Se nadaljuje)

Po lovskem svetu

Lov in ribolov v Kanadi

Dr. Anton Svetina

Pred nedavnim sem se seznanil z nemškim državljanom H. P., ki je prebil več let kot rudarski izvedenec neke memške firme v Kanadi in mi je pripovedoval tole:

»Od 1954 do 1958 in od 1962 do 1968 sem bil zaposlen v mestecu Lanigan v kanadski zvezni državi Saskatchewan (izg. Sejskéčevan), kjer smo začeli l. 1962 pripravljala dela za odprtje rudnika kalijeve soli. Ker sem že pred odhodom v Kanado gojil več let lovski in ribiški šport, so me tamkajšnje lovske razmere toliko bolj zanimale.

Kanada je glede na številnost divjadi najbogatejša dežela na svetu. Dve glavni selitveni smeri Amerike — Misisipi in centralna pot letenja — ki se stekata v Saskatchewan, imenujejo pogosto »račja pot« Severne Amerike. Velike jate divje perutnine se pasejo na žitu, ki je ostalo po žetvi na izpraznjenih njivah. V južnem Saskatchewanu daje tisoče in tisoče ribnikov in jezerc največja zatočišča in zbirališča selitveni perjadi na svetu. Na mnogih področjih je tudi precej gozdne perjadi. Razsežne južne

prerije, ki zavzemajo približno tretjino pokrajine, se razlikujejo od zaščiteneh gozdnih in jezerskih predelov na severu. Ogromne gozdne živali — losi — so se zelo razširili v severnih področjih, kjer njihovo število stalno narašča. Lose smejo loviti v dveh lovnih sezonah, poleg glavne (od srede novembra do začetka decembra) še v zgodnji sezoni (od zadnjega septembra do srede oktobra). V obrobni področjih pa je veliko smrekovih gozdov in divje kurjadi. Mnogo je tudi jelenjadi in to dvoje vrst: belorepi jeleni (whitetailed deer — Weisswedelhirsch) in tako imenovani vapiti-jeleni. Ti živijo največ na južnih peščenih gričevjih, medtem ko so črni medvedi pogosto v gozdovih severa, zaraščenih z grmičevjem. Razen črnih medvedov žive tu še rjavi medvedi in tako imenovani grizli-medvedi, ki so največji. Veliko je tudi kuncev, ki jih sme streljati vsakdo brez dovoljenja in je zato v Kanadi lov nanje nezanimiv.

Za odstrel losov, jelenov in medvedov ter za odstrel divje perjadi je treba plačati predpisano

Foto W. Puchalski: *Labodji pomladek, v lovišču na Poljskem*

takso in dobiti dovoljenje za odstrel. Dovoljenja izdajajo državne lovske kontrolne postaje, ki so razpostavljene povsod in morajo njim lovci poročati o svojem lovskem uspehu. Lovna dovoljenja izdajajo tudi trgovine, ki prodajajo orožje. Loviti sme vsak, ki je star 16 let. Nakup lovske puške je v Kanadi prost, medtem ko je treba za nabavo pištole ali revolverja

oblastveno dovoljenje, z razliko od Zedinjenih držav Amerike, kjer je tudi nakup revolverjev prost. Pristojbina za odstrel divjadi je v vsaki izmed dvanajstih zveznih držav Kanade različna. V tarifi je določeno tudi število divjadi, ki jo lovec sme v sezoni odstreliti na eno dovoljenje. Na dovoljenju so navedeni tudi lovopusti za posamezne vrste divjadi. Tarifa in

število za odstrel dovoljene divjadi sta tudi različni za domačine in za tujce. Pravico domačina pa si pridobi vsak tujec, ki je stalno prebil v Kanadi tri mesece. Za tujce je tarifa predvsem za odstrel velike divjadi sorazmerno visoka zato, ker prihaja v Kanado na lov mnogo lovcev iz ZDA, in kanadske oblasti hočejo z visoko tarifo omejiti število teh lovcev. Domačini plačujejo za odstrel belorepega jelena 5 dolarjev, za odstrel vapitijelena in losa pa po 10 dolarjev. V eni lovni sezoni smejo domačini odstreliti po dva jelena, dva losa in dva medveda. Odstrel medvedov in male divjadi je za domačine takse prost, ne pa odstrel divjih rac in gosi. Za odstrelno dovoljenje le-teh plača domačin 2 dolarja in ima z njim pravico za odstrel 20 rac in 5 gosi.

Lovci morajo biti pri lovu na veliko divjad oblečeni v popolnoma belo ali rdečo obleko z rdečim pokrivalom (kapo ali ruto) ali v popolnoma rumeno obleko z rumenim pokrivalom. Ta predpis je izdan zaradi varnosti pri lovu, da lovci ne streljajo drug na drugega. Kljub temu pa se dogajajo pri lovu na veliko divjad v Kanadi nesreče. Ob nedeljah je vsak lov prepovedan.

Približno 200 km severno od glavnega mesta Saskatchewan in približno 100 km severno in Lanigana, kjer sem prebival, je nacionalni park princa Alberta (Prince Albert National Park), četrti največji izmed 18 nacionalnih parkov Kanade, ki je bil ustanovljen 1. 12. 1927 in ga je 10. 8. 1928 slovesno izročil namenu tedanji predsednik kanadske vlade. Ta park je bogat z divjadjo vseh vrst, ker je lov v njem prepovedan, le ribolov je dovoljen. Le izjemoma, če se velika divjad preveč razmnoži, izda uprava parka, ki je v naselju Waskesiu ob istoimenskem jezeru, dovoljenje za odstrel posameznih živali, nikoli pa več kakor za 50 živali na leto. Leta 1967 sem se peljal v maju na ri-

bolov z motornim čolnom po reki, ki veže jezero Waskesiu z jezerom Kongsmere. Tam smo zagledali velikega losa, ki se je pasel ob reki. Losi dosežejo velikost konja in težo do 750 kg. Tudi napadalni so, saj se je ribičem že primerilo, da so jim prevrnili čoln. Omenimo naj, da so lovska dovoljenja iz treh enakih delov. Prvi del ostane pri izdajatelju, drugi del mora lovec pritrčiti na uplenjeno divjad, tretji del pa ostane lovcu. Na dovoljenju mora lovec zaznamovati dan in mesec uplenitve divjadi.

Ko zapade v jeseni prvi sneg, prirejajo farmarji skupinske love na lose. Losi se ne družijo, temveč ima vsaka žival svoje stanišče. Lovci preiščejo s helikopterjem iz zraka določene terene in zaznamujejo na zemljevidu stanišča losov. Potem se poda skupina lovcev na mesto, ki je zaznamovano na zemljevidu, odstrelijo losa, ga iztrebi in pusti uplenjeno divjad na kraju uplenitve. Ker pa je v gozdovih tudi vse polno volkov, kojotov in lisic, polože lovci v iztrebljeno truplo živali izstreljene tulce, ki odvrčajo divje zveri, da ne načnejo plena. Kakor rečeno, se losi ne družijo v trope, pač pa jeleni v januarju in februarju. Taki tropi jelenov dosežejo tudi dva do tri tisoč živali.

Domačini love divje race tudi na način, ki sem se ga udeležil le dvakrat in ki mi ni ugajal. Kanada je znana po nepreglednih poljih, posejanih s pšenico. V jeseni, ko se družijo race v jate zaradi selitve v južne kraje, izkopljejo lovci na požetem pšeničnem polju pet do šest strelskih jam, ki jih pokrijejo z rogoznic, prednje natrosijo velike množine pšenice in nanjo postavijo gumijaste race vablenke. Race privabijo s piščalkami. Na vabljenje prileti najprej izvidnica treh, štirih rac, čez nekaj minut odleti, nakar se pojavijo jate rac. Ko se spusti na pšenico že nekaj jat, dvignejo lovci rogoznico in začnejo streljati. Ker streljajo z

repetirkami in ima vsak lovec še tri, štiri take puške v rezervi, je ta način lova prava morija. Pomnim še, da štejejo v Kanadi debelino šiber od 1—6 in ne kakor pri nas od 0—12. Race streljajo s šibrami št. 4 do 5, gosi s šibrami št. 3, zajce s šibrami št. 5 in jerebice s šibrami št. 6.

Brezštevilna velika in mala jezera na severu Saskatchewanu ter brezštevilne reke in potoki nudijo tudi športnim ribičem velike možnosti za uspešen in zanimiv ribolov.

Psi za lov na šakale

Jože Mejač

Južna Afrika je znana po živinoreji. To področje pa je zelo ogroženo zaradi roparskih živali, zlasti šakalov in drugih zveri.

Leta 1969 je bilo pokončanih 30 000 ovc od skupnega števila 25 milijonov glav živine. Ovčarstvo je v tej deželi važna živinorejska panoga za pridobivanje mesa in volne. Združenje farmarjev je ob tej izgubi ovc sklenilo organizirati kombinirano farmo za vzrejanje fochounds psov in pa primernih lovskih konj za lovno jahanje. Začeli so rediti pse Beagle-Harrier in We'sh Hound (vrsta goničev). Le-ti so sposobni za to vrsto lova, hkrati pa prenašajo tudi južnoafriško podnebje. Poleg teh psov rede na tej farmi tudi nekaj terierjev in hrtov. Le-ti zaradi njihove velike hitrosti najlaže ulove bežečega šakala. Poleg posebno dresiranih psov pa morajo imeti za tak lov tudi primerne konje, ki prav tako kot psi vzdržijo na velike daljave. Zato so primerni zlasti Boere konji, ki jih rede v Kap pokrajini in so jih uporabljali tudi za nastanek avtralskega konja. To kombinirano farmo (psarna in vzreja

Love večinoma iz motornih čolnov na blestivec. Jezerske postrvi in jezerske belice dosežejo izredno težo, ščuke tudi čez 30 kg. Prav tako je treba za ribolov dovoljenje in plačati takso: domačini za dan lova 2 dolarja, tujci 5 dolarjev oziroma za vse vode 10 dolarjev. Številno rib, ki jih sme posameznik v enem dnevu ujeti, je za vsako vrsto rib drugačno, od 8—10 dnevno.

Vse tu navedeno je veljalo za lov in ribolov v Saskatchewanu leta 1967.«

konj) vzdržuje država, ekipa te farme pa dela usluge brezplačno, kar je velikega gospodarskega pomena, saj pokonča 50 do 100 milj naokrog mnogo šakalov, največjih škodljivcev živinoreje, zlasti ovčarstva.

(Po Sankt Georgu, konjeniški reviji, od 1. IV. 1970)

Iz avstrijskega lovskega glasila Der Anblick

Norveška je od 6. sept. 1968 zaščitila planinskega orla in belorepca (postojno) ter ukinila odstrelnino za ta dva orla. Izjemno smejo orle odstreliti rejci domačih živali in severnih jelenov, če orli te napadajo in ubijajo.

V puščavi Negev snujejo naravni park, da bi znova zaredili nekaj živalskih vrst, ki so v Izraelu iztrebljene, a so tam živele še v zgodovinski dobi.

M. Š.

Lovski oprtnik

Mednarodni sejem lovske, ribiške in druge športne opreme v Novem Sadu

Ta velika prireditve je bila od 13. do 21. junija na novosadskem sejmišču v 10 halah s površino 10 000 m² ter na enaki površini odprtega razstavnega prostora. Otvoritvi je prisostvoval tudi podpredsednik zvezne skupščine in predsednik Lovske zveze Jugoslavije Blažo Djuričić.

Na sejmu je sodelovalo, neposredno ali preko zastopnikov, 130 proizvajalcev iz 22 držav, med njimi seveda najbolj znana domača in tuja podjetja, iz Slovenije »Slovenija-šport«, »Elan« in še nekaj drugih.

Razstavljalci so bili zadovoljni s komercialnim uspehom. Samo v prvih dveh dneh je npr. »Metal« iz Sarajeva prodal okrog 200 lovskih pušk, največji proizvajalec lovskega orožja »Crvena Zastava« iz Kragujevca pa mnogo dvocevki in lovskih karabinov.

Vzporedno s sejmom je bilo na sejmišču tudi več razstav, med njimi razstava lovskih trofej, lovskih ter ribiških karikatur, razstava ptic pevki in zadnji dan, 21. junija, tudi razstava lovskih psov. Prikazovali so tudi lovske filme.

Skupno je obiskalo sejem preko 150 000 ljudi. Zaradi dobrega poslovnega uspeha se je prireditelj odločil za podoben sejem lovske, ribiške in druge športne opreme tudi v prihodnjem letu 1971.

-elf-

Izreden osmerak

V predelu našega lovišča sem že nekaj let vedel za srnjaka, ki je vsako leto nastavljal nekam smešno rogovje. Lansko leto pa sem se odločil, da ga uplenim. Tudi drugi lovci so ga vča-

sih videli, a je vsakemu hitro zginil izpred oči.

Na njive in travnike ni izstopal. Držal se je strnjene gozda, ki meri gotovo 200 hektarov. Prvič sem ga zalezoval v začetku junija ob deževnem vremenu, misleč, da me ne bo zavohal in da bo dež uglasil moje stopinje. Korak za korakom sem se nadvse previdno bližal gostemu mlademu smrekovemu nasadu. Naenkrat šine iz goščave. Zdrzil sem se in le bežen hip videl njegovo glavc. Obšel sem to gozdno površino in začel zalezovati iz nasprotne smeri. Vendar vse zaman. O srnjaku ni bilo več ne duha ne sluha.

Še več drugih pohodov v dežju, vročini in raznih dnevnih časih se je enako končalo. Vseeno pa sem se z lovskim zadoščenjem vračal domov, samo da sem ga videl bežen hip. Le enkrat sem imel več sreče, da sem natančneje videl njegovo rogovje, a tudi takrat ni bilo časa za strel. Priznati sem si moral, da mu z zalezovanjem nisem dorastel. Tako se je približal prsk

srnjadi in raslo je moje upanje, da bo morda v prsku popustila njegova previdnost. Vročega popoldneva v avgustu ponovno poskusim lovsko srečo. Prsk je bil na višku. Previdno se bližam že omenjenemu mlademu smrekovemu nasadu. Tudi lahen vetrič je bil ugoden, saj mi je pihljaj naproti. Dober streljaj od nasada se prikrijem in čakam, da se vse spet umiri. V upanju, da bo mogoče ljubezen močnejša od previdnosti, zapivkam. Drugič, tretjič in nič se ne premakne. Začnem drugo serijo in tretjo. Vse tiho. Nekaj časa še čakam in se že mislim prestaviti, ko iz smrečja stopi skrivnostni rogač. Kakor kip je stal nekaj minut in z očmi ter zanesljivim nosom preskušal bližnjo okolico. Še rahel pivk in ves se je zdrzil ter izstopil v vsej svoji viteški postavi.

Še dolgo je pok odmeval od hriba v hrib in naznanjal, da je lovec odtrgal cvet... V zelenem borovničevju je ugasnilo življenje, ki je bilo še pred nekaj trenutki polno hrepenenja po ljubezni.

Foto J. Čegovnik: Izredna trofeja

Poln očitkov in s težkim srcem pristopim. Pogled mi obstane na izrednem rogovju. Odkrijem se, rekoč: »Naj mi bo kot lovcu oproščeno!«

Jože Čegovnik,
Zelenbreg, LD Strojna

»Breji srnjak«

Dogodek, katerega očividcem sem bil pred dvema letoma, je verjetno edinstven. Zato sem se odločil, da ga objavim v našem glasilu. Vem, da bo za marsikoga neverjeten, zato ga bom poskusil verno opisati.

Bilo je leta 1968, 23. maja, okrog ene ponoči, ko zlasti brnenje osebnega avtomobila po cesti iz Javorja proti Črni. Nenadoma se je ustavil. Zazdelo se mi je, da sem slišal rahel udarec. Pomislil sem na prometno nesrečo. Vstal sem in šel k oknu. Na cesti je stal osebni avto. V luči avtomobilskih reflektorjev sem videl dva moška, kako sta mahala z rokami in se nekaj pogovarjala. Besed nisem razumel zaradi šumenja potoka, ki teče tik ob cesti. Po krajši debati in ogledovanju avtomobila sta sedla vanj in se odpeljala dalje proti Črni. Ko zjutraj vstanem, me s ceste pokliče uslužbenka gozdne uprave, ki je šla v službo in mi pove, da na cesti leži srnjak. Takoj sem šel pogledat. Ob cesti je ležal mrtev srnjak gumbar. Na hitro sem ugotovil, da je bil žrtev prometa, saj je imel odrgnjeno dlako po trebuhu in prednji nogi, pa tudi kri se je še poznala na cesti. Mudilo se mi je v službo, zato sem vso zadevo bolj na hitro pogledal. V Črni na trgu sem srečal poslovdjo in lovca Maksa. Povedal sem mu, kje ob cesti leži mrtev srnjak. Rekel mi je, da ga bo šel pogledat. Jaz sem odhitel na obrat urediti nujne službene zadeve in se kmalu vrnil. Maksa sem našel že ob srnjaku. Odprl ga je, da bi ugotovil notranje poškodbe. Tu pa začudenje. Iz trebušne votline izvleče poleg drobovja iz črevesja dva dozorela mladiča. Šele tedaj sva ugotovila, da ponesrečenec

ni srnjak, ampak srna, toda z rožičkoma-gumboma na glavi. Slekel ji je še kožo z glave. Ugotovila sva, da sta čelna nastavka popolnoma normalno zrasla iz lobanje kakor pri srnjaku, debela pa komaj za svinčnik. Maks mi je rekel, da bo lobanjo poslal na inštitut v Ljubljano. Nisem ga pa potem vprašal, ali je to tudi storil. Ta nenavadni primer sem opisal zaradi tega, ker še do danes nisem nikjer bral,* da bi tudi srna lahko imela rogovje.

Avgust Ramšak
Črna

* V lovski literaturi pač beremo tudi o srnah z rogovjem. Primeri se — sicer zelo redko — da zlasti starejši srni s hormonskimi motnjami raste tudi manjše, nenormalno rogovje. — Ur.

Foto Vl. Pleničar: *Velo polje, v ozadju planina Krstenica in sedlo »Adam in Eva«*

»Adam in Eva«

Rad prebiram naš strokovni in pripovedni tisk, pa sem v Planinskem vestniku 1950, stran 255, našel pripovedko »Adam in Eva« izpod Triglava, ki jo je slišal in zapisal Steska. Prosto jo podajam, ker je lovška, iz okolja Zlatorogovega kraljestva:

Vitez Adam z Dovjega je bil ošaben in drzen graščak. Z nepričakovanimi pohodi je daleč naokoli strahoval ljudi. Kmetje v dolini in pastirji po planinah so se ga zavoljo njegove krutosti bali. Tudi po sosednjih gradovih ni imel prijateljev. Ne ljudje, ne živina na paši in ne divjad niso bili varni pred divjaškim vitezom. Vsa srenja je trepetala pred njegovimi brezsrčnimi oprodami in hlapci, ki so bili dobro oboroženi in izurjeni v boju in lovu. Z loki, kopji in meči so zanesljivo pobijali divjad, pa tudi človeka, če se je bil drznil upreti se tlaki. Dan za dnem se je razlegal lovski rog z divjih pogonov po hribih in dolinah. Neko poletje se je grajska gospa spomnila, da bi ji triglavske rože mogle vrniti mladost in moč. Toda te rože so rasle le iz Zlatorogove krvi. Vendar se je sam vitez obotavljal, da bi šel v divje gore iskat

čudodelno rožo. Oprode so mu odsvetovali, a grajska gospa mu je očitala bojazljivost in strahopetnost. Sinovi so v svoji objestnosti prigovarjali materi, da bi šli po triglavsko rožo. Končno se je vdal tudi vitez, toda nihče izmed hlapcev ni poznal ali si ni upal pokazati skrite poti skozi divje goščave. Vedeli so, da se Zlatorog pase onstran Bohinjskih vrat, po starem ustnem izročilu pa tudi to, da bele koze Zlatorogove črede vsakogar speljejo na nevarne steze, da ga Čateži do smrti okamenjajo, gorske vile ga pa zagrnejo v svoj sivi plašč in vodijo do prepada in končno pahnejo v brezno. Toda našel se je izdajalec, ki je po skrivni poti vodil viteza, grajsko gospo in spremstvo skozi goščave divje Krme proti Bohinjskim vratcem. Lovci so morali sekati pot skozi rušje in grmovje, medtem so pa grajski neusmiljeno pobijali divjad, ki jim je prišla pred lok in kopje ter se opajali ob pogledu na krvavečo in umirajočo divjad. Bližali so se strminam Rjavine in že slišali svarilne žvižge belih koz, ki so stražile Zlatoroga. Gorske vile so se hitro bližale in kršilce miru s svojimi sivimi plašči zavijale v neprodno megljo, da vitez in njegovo

spremlstvo nista vedela ne kod ne kam. Zašli so v pečine in tam so čuječi Čateži sprožili nanje skale, ki so pahnilo spremstvo v prepad, da sta se rešila le vitez Adam in njegova žena. Na pol živa od strahu sta se po grušču in meliščih privlekla do Bohinjskih vrat in se spustila navzdol na Velo polje. Nočilo se je, Triglav se je odel v črne oblake in jelo je deževati. Obema sta mrz in strah glodala kosti, da sta zgubljeno tavalala med skalovjem. V jutranjem svitu sta zagledala na večerni strani sedlo. Med plezanjem nanj ju je zatela nevihta, da bliskov in treskov ni bilo konca. Zastonj sta klicala na pomoč v vihar in samotno. Onemela sta, groza ju je prešinila, da sta otrpnila in — okamenela.

Ko so drugi dan pastirji s Krstenice gnali na pašo k Jezercu, so se začudeno in s strahom zazrli v okameneli podobi viteza Adama in njegove žene. Dolgo si tudi najpogumnejši niso upali na sedlo. Okamenini pa so dali ime Adam in Eva. In še po tolških stoletjih je ljudsko izročilo ohranilo za tisti skali to ime.

Prepričan, da je pripovedka gorenjskim lovcom domala neznana, tudi onim, ki lezejo za gamsi po Triglavskem pogorju, zato sem jo

na kratko osvežil, seveda tudi drugim — za prijetno branje.

Vladimir Pleničar

Če bi zajec pripovedoval...

Sredi travnika sva prišla na svet dva majhna zajčka. V prvih dneh najinega življenja je imela najina mama velike skrbi, da sva bila na toplem, sita in zavarovana pred raznimi sovražniki zajčjega rodu. Lepo sva rasla in postajala vsak dan bolj razposajena. Mama zajklja naju je svarila in pripravljala za samostojno življenje ter naju učila, kako morava biti pozorna na razne mesojede živali. Najbolj nevarna je dolgorepa lisica. Na bližnje drevo je priletela velika ptica, se ozirala okrog in se kmalu spustila na tla; tam je nekaj zacvnilo. To je kanja, ki najraje lovi miši. A če zagleda majhnega zajčka, ga tudi uniči. Tudi domača mačka živi večinoma od miši, kajti na polju je vedno več miši. Te mišojedce pa preganjajo lovci in jih streljajo, češ da nas zajce uničujejo. Nekdaj je bilo veliko več teh mišolovk, pa je bilo kljub temu veliko več zajcev ter drugih malih živali na polju. Bili smo bolj varni kot sedaj. Njive so bile posejane z raznimi dobrotami, s fižolom, peso, repo, raznimi žiti, vmes pa je rasla sočna trava. Vse te dobrote so si zajci nekdanj lahko privoščili. Sedaj pa vsako njivo pride kmet poškopit s strupeno tekočino. Če poškopljeno rastlino poje zajec, je po njem. Če avtomobil povozil človeka, ga odpeljejo v bolnico, če povozil zajca, ga tako zmečka, da ne veš, kakšno žival je povozil. Za nas zajce je na cesti najnevarnejše ponoči. V temi pridrvi avtomobil, te osvetli z velikimi očmi, da ne vidiš, kam bi ušel. Tako bežiš pred njim toliko časa, da te dohiti. S ceste si ne upaš, ker se ti dozdeva, da je ob straneh velik zid. Dogodi se, da pripelje dober šofer, ljubitelj živali. Ko te za-

gleda, ugasne luči, odskočiš in rešen si. Ko bi bili vsi šoferji takšni, bi nas bilo veliko več. Tudi takšnih zajkelj je veliko povozenih, ki imajo na bližnjem travniku mlade. Z materjo vred je konec tudi mladičev. Kadar zraste velika trava, pride kmet z motorko in hitro je vsa trava na tleh pokošena. Uničeno pa je tudi vse, kar pride med nože. Včasih so kosili le kosci; posamezno in v skupinah. Vriskali so in prepevali, vmes pa brusili kose, glasno govorili. Naši predniki so tako imeli dovolj časa, da so se umaknili na varno.

Jeseni, ko so bili travniki pospravljeni, se je večina zajcev preselila na tako imenovane gmajne, tja, kjer je bilo vse polno brinja, vmes pa mnogo trave. Ko je sneg pobelil planjave, smo prebivali med brinjem v varnem zavetju. Za zdravilo so nam bile brinovne iglice. Na pomlad so mnogi ostali kar med brinjem. Kmetje so prignali živino na pašo, pa je bila na gmajni vse leto sočna trava. Zadnje čase ni več krav, da bi popasle travo in jo tako pomlajale. Tamkaj zdaj raste starina. Na pomlad, ko je suho, pride hudoben človek, zažge staro travo in ogenj se hitro širi. Veliko zajcev tudi v ognju pusti svoja mlada življenja. Tudi brinje izginja, vsako pomlad ga uničujejo požari.

Krog naju je zrasla velika trava. Čez naju je priropotala motorna kosilnica. Stisnil sem se k tlom, moj bratec pa je bil prepozen. Zaropotalo je in mu odrezalo vse štiri noge. Ostal sem sam, ves prestrašen, oškropljen z bratcevo krvjo. Vsenaokrog pa je ležala pokošena trava. Naslednji dan je bilo sonce že visoko, ko sta prišla dva z grabljami obračat pokošene vrste. Starejši človek je prišel blizu mene in zagledal odrezane noge mojega bratca. Pokazal jih je svojemu tovarišu in rekel: »Verjetno je še kak zajček blizu; morava nalahko grabiti.« Kmalu me je starejši našel. Trepetal sem od strahu, on pa me je lepo pogladil po kožuščku in odnesel v bližnji grm.

Odlomil je košato vejo in jo zasadil na sončno stran zraven mene. To je bilo znamenje, da me ne bi pozneje pohodili. Naslednjo noč me je mama zajklja odpeljala v bližnje grmovje. Imel sem srečo, da sem zrasel v velikega, močnega zajca.

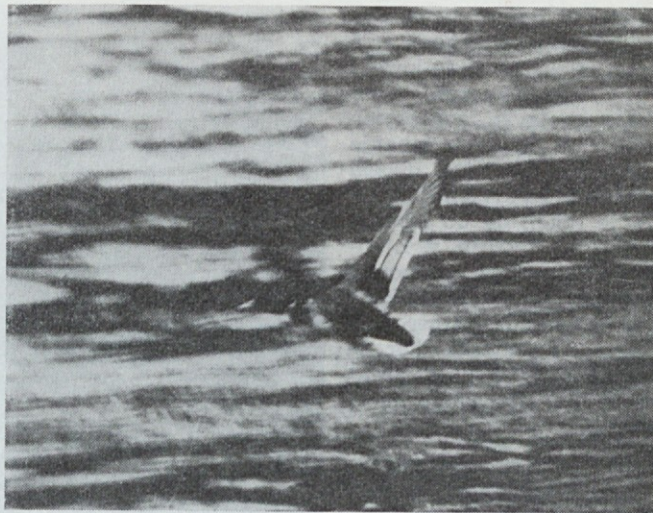
Tone Ferkat,
LD Hrenovice

Fotoamater

Spoštovani tovariš urednik!

Pisanje v »Lovcu« o lovskem fotografiranju me je navdušilo, da sem tudi jaz začel loviti s kamero. Za prvič vam pošiljam dva poskusa. Težave so pri slikanju s teleobjektivom na hitro premikajočo se žival. Slikal sem s teleobjektivom (500 mm) na Savi pri Krennicah. Najprej sem racaka »pomeril« na vodi in takoj nato, ko se je dvignil. »Uplenil« sem ga, sicer ne najlepše, na papirju pa je vendar moj.

Več lovskih družin se je v »Lovcu« že potegovalo za daljši lovopust divjim racam, kot ga sicer imajo. V razgovoru z lovci slišim enake predloge. Naj dodam še svoj predlog: propagirajmo lov na razredčene divje

živali s kamero in odgovorjmo se lovu s puško! Še posebno bi to moralo priti do izraza v tem letu, letu varstva narave. Naj naše govorjenje in pisanje ne bodo prazne besede, ampak dejanja! Ena vedno redkejših ptic pri nas postaja tudi divja raca. Upoštevajmo predlog za njeno zaščito od 1. marca do 1. oktobra! Puške pa naj v tem času nadomestijo fotoaparati in teleobjektivi!

Upam, da vas bom drugič razveselil s kakim boljšim posnetkom, saj na Savi vidim često tudi sive čaplje, marca sem videl jate galebov (*Larus ridibundus*), čigro (*Sterna hirundo*), zeledonogo tukalico (*Gallinula chloropus*) in druge ptice. Vsem lovcem fotoamaterjem lep fotoamaterski pozdrav, našim večjim lovcem fotografom pa še vnaprej pri slikanju dober pogled! Lovski zdravo!

Ivo Božič

Mladi pišejo

V kraljestvu gora

Bil je nenavadno mrzel aprilski dan. Ko sem prišel domov, me je oče že čakal. Vedel sem, da bomo šli za Prvi maj na ruševca. Zmenili smo se, da bomo mladi prespali v planinski koči na Uršlji gori. Zjutraj pa, če bo sreča naklonjena, naj bi gledali čudovito predstavo na belih poljanah, ki nam jo bodo črni svatje zastonj priredili. Vreme je bilo bolj klavrno. Vedeli smo, da bo na vrhu še precej snega, zato smo se tudi temu primerno oblekli. Poleg tega smo imeli vsi — oče, lovec s Podgorja in jaz — debelo odejo.

Zavili smo po ozki stezi strmo navkreber. Računali smo, da bomo prišli na vrh ob mraku. Naši računi pa so se izjalovili. Sonce je zahajalo in vedeli smo, da bo čez pičle pol ure tema. Nebo je bilo pobarvano s škrlatno rumeno barvo, vrhovi Pohorja pa so se še kopali v sončni luči. Zazrl sem se v dolino. Vsa je bila zavita v skrivnostno meglo, ki se je vedno bolj zgoščala. Sprva je leno lebdela nad koritom Mislinje, zatem pa se je vsa gomazeča počasi razširila po vsej dolini. Skozi njeno tančico sem le ne-

Za prvenstvo Gorenjske

V nedeljo, 7. junija, so se gorenjski lovci v Ribnem pri Bledu pomerili v lovskem streljanju za prvenstvo v lovskem letu 1970/71. Tekmovali so v streljanju na umetne golobe in tarčo srnjaka, ekipno in posamežno.

Streljanja na umetne golobe se je udeležilo 11 ekip, od skupno 27 lovskih družin gorenjske zveze. V vsaki ekipi so nastopili trije strelci.

Uspesi

Ekipe:

1. LD Šenčur (Jože Kirbiš, Franc Grašič, Aldo Zorzut), 14 sestreljenih golobov od 30 možnih,
2. LD Jošt (Jože Klemen, Marjan Fabjan, Milan Levičnik) — 13,
3. LD Bled (Jože Brodnik, Vinko Pristov, Rudi Kotnik) — 12.

Posamezniki:

1. Jože Klemen, LD Jošt, 8 sestreljenih golobov od 10 možnih,
2. Damjan Jakelj, LD Jesenice, 7,
3. Slavko Velikanje, LD Jezersko, 7.

Streljanja z malokalibrsko puško na tarčo srnjaka se je udeležilo 17 tričlanskih ekip. Streljali so na 35 m vsak desetkrat, prosto stoje in brez optičnih pripomočkov ter označevanja posameznih strelcov.

Uspesi

Ekipe:

1. LD Bled (Rudi Kotnik, Darko Korošec, Jože Fon), 231 krogov od 300 možnih,
2. LD Jesenice (Peter Boškin, Marjan Langus, Niko Šipeč) — 229,
3. LD Storžič (Tone Prestor, Brane Dežman, Peter Zupan) — 220.

Posamezniki:

1. Janez Markelj, LD Kovor, 86 krogov od 100 možnih,

jasno videl, kako so se v daljavi prižigale luči. Sprva jih je bilo le malo, kmalu pa jih je na stotine migljalo tam spodaj. Iz dimnikov so se dvigali stebri sivkastega dima. Tedaj sem se zavedel, da sem sam. Lovcev ni bilo več. Le stopinje v snegu, ki so se zgubljale med drevjem, so mi kazale pot. Nisem vedel, ali sem stal in opazoval pol ali celo uro. Narava me je vsega prevzela. Na nebesnem svodu so se začele prižigati znanilke noči. Vedel sem, da bom moral presneto stopiti, če ju bom hotel dohiti. Pošteno sem se preznobil, preden sem v daljavi

pahnjena vrata v zvonik. Našli smo napol podrti sobo — pravo razkošje — in si uredili ležišča. V sobi je bil tudi štedilnik, zato smo zakurili. Določila sta me za kuharja. Na kuharsko umetnost pa se prav malo spoznam. Naročila sta čaj in skuhal sem jima takega, da ga še nikoli nista pila. V liter vode sem vsul cel zavitek ruskega čaja; nič čudnega, da je bil kosmat kot plesniva hruška. Našega spanja je bilo kmalu konec. Vstali smo in se odpravili v čakališče — koč. Bila je še trda tema, kazalec na uri pa se je bližal tretji. Vse je bilo tiho, le

so zažgozele ptice, naša dva pevca pa sta utihnili. Vsi smo v napetem pričakovanju strmeli, kaj se bo zgodilo. Zaprhutale so peruti in skozi zrak je kakor puščica švignil »mali bojevnik« in se zaustavil tik pred nami na snegu. Ni se še razgledal, ko je priletel še drugi. Sledil je veličasten prizor. Nasproti sta si stala dva gospodarja in se napeto ogledovala. Peruti sta napol razprla in rep na široko raztegnila. Nekaj časa sta se pomikala v krogu, zatem pa se spoprijela. Ključala sta se in obdelovala, dokler se vsa upehana nista ustavila. Prestavila sta se nekaj metrov dalje od nas in se zopet udarila. Ne vem, kako dolgo bi se še obdelovala, ko se eden od nas ne bi premaknil in sprožil napeto vejo. Takrat sta se oba sunkovito dvignila in se zgubila za robom. Vsi smo strmeli od začudenja. Zareča sončna krogla je prikukala izza ožarjenega Pohorja in nas s svojimi žarki prav narahlo pobožala. Kar čutil sem, kako se je blažena toplina razlila po premrlih udih. Šele tedaj sem se zavedel, da me je kar pošteno zeblo. Srknili smo nekaj kačje slin in jezik se nam je razvezal. Sonce je bilo že visoko nad obzorjem, ko smo se po izdatni malici odpravili v dolino. Nov dan se je rodil in narava je še močnejše zadržela v objemu pomladi. Mi pa smo z zadovoljstvom in zadoščanjem, da smo naravo pustili neokrnjeno, odhajali iz ruševčevega kraljestva.

Darko Štern,
dijak III. r. gimn.,
Slovenj Gradec

J. Mikuletič: Belka

J. Mikuletič: Ruševce

zagledal samotne luči Prežihovine. Ni mi preostalo drugega, kakor da še hitreje stopim za njima. Medtem se je že popolnoma stemnilo in na nebu je sijalo na tisoče zvezd. Ko sem ju dohitel, sta me začudeno vprašala, kje sem bil tako dolgo. Šli smo naprej. Med smrekami je bilo temno kakor v rogu in le rdeča luč na vrhu TV-oddajnika na Gori nam je kazala pot. Vse je bilo tako naravno in prvobitno, le stolp se prav nič ni skladal z nizkimi in skrivenčenimi viharniki na pobočju. Mi pa smo se kakor temne sence vzpenjali zmeraj više... Stoletna debla so kakor mrtve straže stala ob stezi in zdelo se mi je, da opazujejo vsak naš gib. Končno smo le prišli na vrh. Bilo je zelo vetrovno. Hitro smo odšli proti planinski koči, toda na naše začudenje je bila zaprta. Ni nam preostalo drugega, kakor da zlezemo skozi pri-

drncanje belega planinskega zajca nas je vznemirilo. Ena ura je minila v napetem pričakovanju. Čeprav smo bili zaviti v debelo odejo, se nam je mraz zagrizel prav do kosti. Pred nami se je razprostirala velika snežna planjava, ujeta med stare oguljene in premrzle macesne. Polotevati se nas je začela zaspanost, vendar je bila sla po nečem, česar smo si želeli, močnejša. Ko da bi ruševce vedel za naše misli, se je prav tedaj oglasil. »Ču šuj...«, ču šuj...« je završalo nekje daleč. Ni bilo treba dolgo čakati in že se je čisto blizu nas oglasil drugi vitez. Nekajkrat sta se oglasila, ko da bi že po glasovni skušala ugotoviti, kateri je močnejši. Bilo je že tako svetlo, da smo razločno videli obrise starih macesnov. Zvezde so počasi ugašale, nad obronki Pohorja pa je vzhajajoče sonce pričelo zlatiti nebo. Spodaj v gozdu

Janez Markelj, LD Kovor, najboljši na tarčo srnjaka

Prvemu na umetne golobe, Jožetu Klemenu, LD Jošt, čestitata predsednik gorenjske LZ Miloš Kelih in član izvršnega odbora LZ Franci Primožič. V ozadju Jože Kirbiš (z diplomu), vodja ekipe LD Šenčur, najuspešnejše na umetne golobe

Odličen je bil tudi Vinko Lapanja, LD Sorško polje, 86 krogov

Strelja 77-letni lovski veteran Avgust Smole, član LD Udin boršt. Poznani puškar, po katerem so znane krogle za gladke cevi »smolenke«, je dosegel 41 krogov od 50 možnih

2. Vinko Lapanja, LD Sorško polje, 86,
3. Andrej Jenko, LD Križna gora, 83.

Izjemno gorenjska LZ prireja tudi tekmovanja posameznikov z malokalibrsko puško na 50 m, prosto, do-

voljen tudi strelni daljnogled, vsak je nastopil s petimi strelji. V tej disciplini so bili tokrat najboljši naslednji:

1. Jože Tišler, LD Tržič, 48 krogov od 50 možnih,
2. Peter Boškin, LD Jesenice, 48,
3. Marjan Engelman, LD Udin boršt, 46.

Na splošno so bili uspehi v streljanju s kroglo zadovoljivi, medtem ko streljanje na leteče umetne golobe Gorenjcem nekako ne gre. Z več vaje pa bi tudi v tej disciplini lahko dosegali lepe uspehe, saj so med nastopajočimi nekateri pokazali izredno dober strelski refleks.

Tekmovanje je bilo zaključeno s podelitvijo priznanj in nagrad. Predsednik gorenjske lovske zveze Miloš Kelih je izročil najboljšim trem ekipam obeh disciplin diplome, ekipi LD Šenčur kot prvi na umetne golobe puško bokarico in ekipi LD Bled kot prvi na tarčo srnjaka flobert. LD Šenčur si je bokarico priborila v trajno last, ker je že na petih tekmovanjih osvojila prvo mesto, medtem ko je LD Bled dobila flobert kot prehodno nagrado.

Prvi trije posamezniki v vseh treh disciplinah so prejeli diplome in praktične nagrade.

Na tem tekmovanju je skupno 27 strelcev osvojilo tudi znak strelca. Pri streljanju v tarčo srnjaka je 9

strelcev presešlo 80 krogov in skladno s pravilnikom prejelo zlati znak strelca, 10 strelcev je presešlo 70 krogov in prejelo srebrni znak strelca, 8 jih je presešlo 60 krogov in prejelo bronasti znak strelca.

Tekst in slike F. Cvenkel

Jubilanti

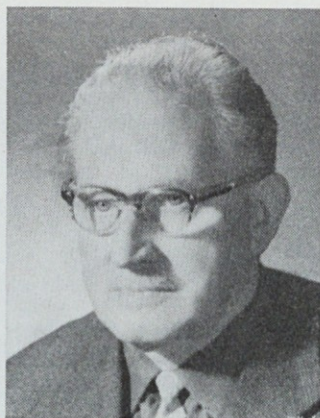
Matevž Hace šestdesetletnik

Ta svoj življenjski jubilej je praznoval 4. julija letos. Njegova pot ga je vodila od partizanskega terenskega aktivista do komisarja legendarne XIV. divizije in komisarja IV. operativne cone, od dopisnika do slovenskega pisatelja. Po vojni je bil naš jubilar med drugim pomočnik ministra za gozdarstvo, partijski in sindikalni funkcionar ter predsednik Gasilske zveze Slovenije. Napisal je številne sestavke, črtice in novele, ki jih je objavljaval v raznih listih in revijah, tudi v »Lovcu«. Napisal pa je več samostojnih knjig.

Prvoborc iz leta 1941, dolgoletnemu političnemu in kulturnemu delavcu ter zglednemu lovskemu tova-

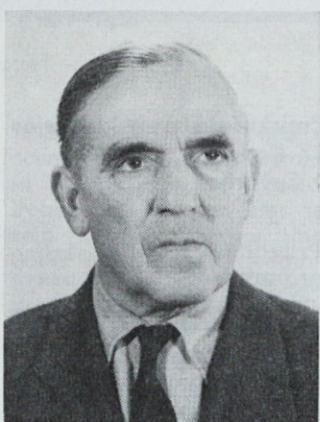
Matevž Hace

Jože Likar

Ivan Kostevc

Otmar Sever

Jože Pečirer

rišu želimo še mnogo lovskih užitkov ter veliko zadovoljnih in uspehov polnih let.

Lovska družina
Lož-Stari trg in
Uredništvo »Lovca«

Ivan Kostevc, član in ustanovitelj LD Pišce, praznuje svoj 80. rojstni dan in 50. lovski jubilej. Kot lovec in gozdar je znan in priljubljen v Spodnjem Posavju.

Od leta 1941 je sodeloval v NOB. Njegova sinova — lovca pa sta kot borca v NOB. Njegova sinova-lovca pa sta kot borca v NOV žrtvovala življenje. Jubilat je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge. Želimo mu še mnogo zdravih in vedrih let v lovski bratovščini ter v krogu njegove družine s petimi še živečimi sinovi-lovci.

LD Pišce — O. M.

Našemu 70-letnemu »mladeniču« in neutrudnemu blagajniku **Jožku Pečirerju** kličemo še na mnoga leta, polna vedrine in lovskega užitka.

Člani LD Krekovše

Milanu Pahorju in Mihi Turšiču, članoma LD Lj. Šentvid, čestitamo k 50-letnici in jima želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let ter obilo lovskega užitka med nami.

Šentviški lovci — M. A.

Otmarju Severu-Oličiju in Jožetu Likarju, članoma LD Kostanjevica na Krki, čestitamo k življenjskemu in lovskemu jubileju: prvemu za njegovo 70-letnico, drugemu za 75-letnico in obema za 50-letno lovsko udejstvovanje. Zaslužnima jubilatoma še mnogo zdravja in lovskih užitkov na lovskih poljanah!

LD Kostanjevica na Krki

Gustl Anderluh, član LD Šmarje pri Jelšah, je 5. junija 1970 praznoval svojo 60-letnico. Ko se je leta 1947 vrnil iz NOV, se je ves posvetil ustanovitvi in organiziranju lovске družine, ki jo vsa leta uspešno vodi. Dragi Gustl, želimo Ti, da bi tako krepek in veder še dolgo uspešno vodil našo družino in da bi Ti mogli še večkrat čestitati k življenjskim jubilejem ter uspešnemu delu v lovstvu.

Člani LD Šmarje
pri Jelšah — E. S.

Ivan Donik-Bečela

Alojz Munih-Matujs

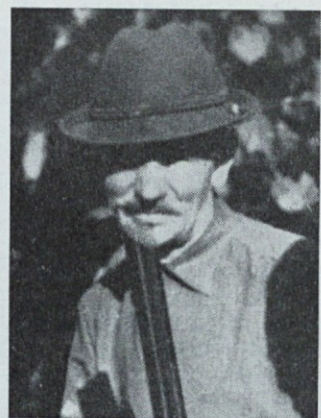
Umrli

Ivan Donik-Bečela, član in častni član LD Vurmat, nas je decembra 1969 v 74. letu življenja za vedno zapustil. Pol stoletja je vztrajno gojil divjad in mnogo žrtvoval za NOB. Dobrega tovariša in pravičnega lovca bomo ohranili v svetlem spominu.

Člani LD Vurmat — J. Č.

Alojz Munih-Matujs, član in starosta LD Most na Soči, rojen 1895 na Idriji pri Bači, nas je zapustil. Šegavega in od življenja prekaljenega so ga videli: ruska fronta kot avstrijskega vojaka, italijanski zapor kot političnega jetnika, domači kraji kot člana narodne zaščite. Oba sinova sta bila v partizanih, hčerka je bila aktivistka. Sam je bil odlikovanec v NOV. Častno in pošteno si plačal svoj dolg domovini. Dragi Matujs, počivaj spokojno v domači zemlji!

LD Most na Soči — S. V.

Ivan Krhlikar

Ivana Krhlikarja, najstarejšega in častnega člana LD Litija, smo 29. 3. 1970 spremili na zadnji poti, ko maj nekaj dni po smrti njegove življenjske družice Minke. V svojih 87 letih je bil 60 let aktiven lovec, poln humorja in spoštovan zaradi svoje lovске pravičnosti. Naj v miru počiva ob svoji življenjski družici!

LD Litija — I. V.

Lovska kinologija

Mednarodno spričevalo (potrdilo) o zdravju in cepljenju psov

Pri svetovnem potniškem prometu je v sestavi svetovne zdravstvene organizacije že leta vpeljan za ljudi certifikat (potrdilo, spričevalo) o vakcinaciji (cepljenju) proti boleznim, sedaj pa je v nekaterih zahodnih državah uveden tudi v veterinarski medicini — za pse.

Po soglasju z veterinarji držav v sklopu svetovne zdravstvene organizacije in po posvetovanju z mednarodno priznanimi kinološkimi organizacijami je sedaj na voljo listina, ki veterinarju omogoča vpis o izvršenem cepljenju psa proti steklini, proti influenci, nalezljivemu vnetju jeter in leptospirozi. Lastnik psa prejme s tem certifikatom listino, ki mu na

kompleksen način daje podatke o izvedenih ukrepih za zdravstveno varstvo njegovega psa. Hkrati pa — in to je bil pravi povod za izdajanje takšnih certifikatov — naj bi tak izkaz olajšal promet s psi na mejnih prehodih.

V certifikatu o zdravju in cepljenju psa so razen tega zahtevani še tile podatki: ime psa, datum rojstva, spol, pasma, tetoviranje, rodovniški podatki, vzreditelj in njegov naslov, lastnik psa in njegov naslov ter veterinarjevo potrdilo. Pripominjam pa, da mi ni znano, če je tak certifikat tudi uradni dokument, ki ga carinske oblasti na meji priznavajo, kakor je npr. podoben certifikat za ljudi. Vendar bi se dalo to pri nas z nekaj dobre volje ustrezno urediti. Kinološka zveza Jugoslavije bi lahko predpisala besedilo certifikata v sporazumu z zvezno veterinarsko upravo in s carinsko upravo. Podatke v certifikat naj bi vpisovali veterinarji, in sicer za vakcinacijo proti steklini, ki je oblačno predpisana, veterinarski inšpektorji, za

druge bolezni pa vsak veterinar, ki psa cepi.

To bi bila vsekakor velika olajšava pri prometu s psi na mejah in končno v korist našemu turizmu.

Vsebinsko certifikata bi bilo treba pazljivo sestaviti in se odločiti, v katerih jezikih naj bi bil certifikat natisnjen.

Menim, da bi bila naloga Kinološke zveze Slovenije tak predlog sporočiti Jugoslovanski kinološki zvezi in priporočiti izdajanje takih certifikatov za pasemske pse.

Stanko Arko,
dipl. vet.

Preizkušnja psov ptičarjev LZ Koper, 5. 4. 1970 v Sečovljah

Prireditvev je bila skrbno pripravljena. Na zbirnem mestu je bilo 22 vodnikov s ptičarji. Po pasmah je bilo 10 nem. kratkodlakcev, 4 epagneul bretoni, 3 angl. setri, 3 poentri in 2 nem. resasta ptičarja. Vreme je bilo deževno. Perjadi je bilo dovolj, zlasti fazanov, zajcev smo ves čas preizkušnje videli le pet. Za vzrejno skupino se je prijavil le en vodnik s psom poentrom, a je odstopil.

V spomladanski skupini je bilo preizkušenih 21 ptičarjev:

1. Rubi, RMPki 3000, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Gorazd Bordon, Bonini 1, Koper. Pes je v predmetih zasnove zrel, v priučenih predmetih perfekten; 132 točk, I. ocena.
2. Drina, JRPPo 82, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Cvetko Štok, Marežige 60. Psica je v predmetih zasnove odlična, v vodljivosti, odločljivosti in poslušnosti še pomanjkljiva; 106 točk, II. a.

3. Didi, RMPPo 78, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Flavio Štok, Kolomban 43, Ankaran. Zanj velja isto kakor za Drino pod št. 2; 106 točk, II. b.

4. Astor, RMPo 24910, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Franc Severin, Dol 5, Črni kal. Pes je pri iskanju dosleden, ima

trdno stoji in izredno vztrajnost; 106 točk, II. c.

5. Cer, RMPki 3092, JRPki 6920, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Ivan Pavlič, Repičeva 6, Koper. Pes je priporočljiv za plemenjaka; 104 točke, III. a.

6. Ado (Dik), JRPki 2690, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Alojz Mikuš, Belokriška 12, Portorož. Pes je pokazal odlično stoji, v drugih predmetih je zadovoljil, le poslušnost bi bila lahko boljša; 103 točke, III. b.

7. Baško, RMPAS 69, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Bruno Hrovatin, Bertoki 137, Koper. Pes je vztrajen, povezava z vodnikom šibka, v stoji izvrsten. Vodljivost in ubogljivost neutrjeni; 102 točki, III. c.
8. Lola, RMPo 24141, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Virgilj Panger, Dvor 68 nad Izolo. Psica je odlično iskala, je hitra in vztrajna, stoji ni dovolj trdna, poslušnost šibka kakor tudi povezava z vodnikom; 100 točk, III. č.

9. Mira, JRPki 6926, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Italo Pečarič, Bertoki, Koper. Psica je pri iskanju in natezanju zelo previdna, stoji ni dovolj trdna, povezava z vodnikom v redu. V vodljivosti bi bila lahko boljša, v poslušnosti jo je treba utrditi; 97 točk, III. d.

10. Daro, RMPki 3272, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Stane Bombač, Škofije 113. Pes umirjeno išče in trdno stoji. Za vodnika in njegova povelja pa nima dovolj poslušnosti; 97 točk, III. e.

11. Al, JRPki 6919, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Vinko Furlan, Dolga reber 17, Koper. Pes je zelo hiter in dosleden. Povezava z vodnikom, vodljivost kakor tudi poslušnost bi bile lahko boljše; 96 točk, III. f.

12. Bora, RMPki 2623, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Jože Sever, Bertoki 28/b, Koper. Psica je pri iskanju malce počasna, a zanesljiva in trdno stoji. Popraviti bi jo bilo treba v vodljivosti in ubogljivosti; 94 točk, III. g.

INTERNATIONAL CERTIFICATE OF HEALTH AND VACCINATION FOR DOGS

CERTIFICAT INTERNACIONAL DE SANTE ET DE VACCINATION POUR CHIENS

INTERNATIONALER GESUNDHEITS- UND IMPFPASS FÜR HUNDE

Foto ing. B. Hamrla: *Irski seter*

13. Bela, RMPAS 73, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Mario Brajnik, Bertoki 137, Koper. Psica ima odličen nos, sicer pa je le poprečna; 90 točk, III. h.

14. Astra, JRPki 4306, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Štefan Klobas, Polje 33, Izola. Psica je zelo hitra in vztrajna; obnašanje pred odletelim fazanom ni zadovoljivo, tudi ne vodljivost in ne poslušnost; 89 točk, III. i.

15. Boro, RMPAS 71, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Stane Krašna, Valdoltra 126, Ankaran. Pes ima poprečno zasnovo, le nos dober (4), slabo je vodljiv in ubogljiv; 89 točk, III. j.

16. Arno, RMPki 3104, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Otilio Bonin, Bonini 15, Koper. Pes ima dobro zasnovo, v hitrosti in vztrajnosti je prav dober. V obnašanju pred perjadjo je odpovedal; 89 točk, III. k.

17. Aida, RMPEB 339, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Jože Erzetič, Sanctorjeva 2, Koper. Psica je v stoji odlična, v drugih predmetih zasnove le dobra, v vodljivosti, poslušnosti in obnašanju pred odletelo perjadjo je pomanjkljiva; 88 točk, III. l.

18. Aros, RMPEB 337, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Alojz Picek, Prekomor. brig. 27, Koper. Pes ima le poprečno zasnovo; 88 točk, III. m.

19. Mar, JRPki 6925, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Srečko Pečarič, Pobegi 107, Koper. Pes je zelo hiter in vztrajen, ima dober nos. Odnos do vodnika in obnašanje pred perutnino sta odpovedala; 72 točk.

20. Fraila od Tičanske, JRPEB 393, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Bruno Sluga, Tomažičeva 20, Izola. Psica je zaradi slabega vodstva pokazala le zadostno zasnovo; 52 točk.

Astor, RMPEB 338, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Klavdij Starc, Dellavaljeva 1, Koper. Vodnik je odstopil.

Ivan Caf,
kinol. sodnik

Preizkušnja psov jamarjev LZ Trbovlje, 11. 4. 1970 v Žebniku pri Radečah

Vreme je bilo oblačno z občasnim dežjem.

Na zbirnem mestu so se javili lastniki z 12 psi: 10 lovskih terierjev, 1 resasti jazbečar in 1 brak-jazbečar. Telesno je bilo ocenjenih 6 lovskih terierjev, od teh 4 dobro, eden prav dobro in eden odlično.

Ujeti jazbec je bil borben. Umeten, star betoniran rov ni povsem ustrezen za preizkušnjo. Železna vrata in tudi zapahi iz železa ter njihov kovinski zvok so motili pse pri delu.

Od vseh navzočih psov so bili le en resasti jazbečar in dva terierja poleženi leta

1969, torej zreli za preizkušnjo vzrejne skupine A. Ostali psi so bili starejši, skupine B.

Uspehi:

Vzrejna skupina A — mladi psi:

Astra, RMLT 3110, telesna ocena dobro/dobro, lastnik in vodnik Oskar Jan, Žebnik, p. Radeče. Komaj 11 mesecev stara terierka je bila v vztrajnosti in ostrostri prav dobra; 48 točk, III, * Ω ;

Breda, RMLT 3104, telesna ocena prav dobro/dobro, lastnik in vodnik Milan Martinšek, Radeče, neocenjena.

Skupina B — starejši psi: 1. Bojka Idrijska, RMLT 5502, telesna ocena prav dobro/odlično, lastnik in vodnik Anton Hotko, Krmelj 69. Ta štiriletna terierka je že večkrat jamarila in je bila odlična; 68 točk, * Ω /;

2. Brina, RMLT 2780, telesna ocena dobro/dobro, lastnik in vodnik Alojz Judeš, Dolenja vas. Dve leti stara terierka ima odlično zasnovo; 62 točk, II a, * Ω /;

3. Jago, RMLT 2647, telesna ocena dobro/prav dobro, lastnik in vodnik Jože Ferlič, Trbovlje, 61 točk, II b, * Ω ;

4. Brin, RMLT 2559, telesna ocena prav dobro/prav dobro, lastnik in vodnik Oskar Jan, Žebnik 35. Ta lovski terier, star šest let, je svojo prakso potrdil; 6 točk, II c, * Ω ;

5. Besi, RMLT 2471, telesna ocena dobro/prav dobro, lastnik in vodnik Ernest Urana, Log 10, Hrastnik. Tri leta stara, v vseh predmetih prav dobra; 58 točk, II d, * Ω ;

6. Dila Sladkogorska, RMLT 2712, telesna ocena prav dobro/prav dobro, lastnik in vodnik Danilo Podlogar, Hrastnik. Dve leti stara, poprečno prav dobra; 57 točk, II e, * Ω ;

7. Bela Idrijska, RMLT 2128, ocena dobro/odlično, lastnik in vodnik Srečko Vidmar, Prištal, Šentjanž na Dol.; 54 točk, II f, * Ω ;

8. Lunja (Astra), RMLT 4150, telesna ocena odlično/odlično, lastnik in vodnik Lojze Sivk, Ribnik 2, Trbovlje. Tri leta stara terierka; 48 točk, III, * Ω ;

9. Barica (jazbečarka), RMJres 347, dobre telesne ocene, lastnik in vodnik Jože Drgan, Dol pri Hrastniku. V vztrajnosti in glasu odlična; 53 točk, III, * Ω .

Planirana je bila preizkušnja psov jamarjev v rovu in na planem. Zavoljo slabega vremena, velikega števila psov in malo zajcev preskušnje na planem ni bilo. Ta preizkušnja bo jeseni.

Doseženi uspeh preizkušnje je bil nadpoperčen. Od 11 v rovu preizkušenih jamarjev je le mlada psička odpovedala, vsi drugi so bili v zasnovi pozitivni.

Vsem sodelavcem in pomagачem prisrčna lovstva hvale!

Ivan Caf,
kinol. sodnik

Spomladanska preizkušnja psov jamarjev LZ Posavje, 12. 4. 1970 na Krškem polju

Vreme je bilo lepo, sončno, z rahlim, prikladnim vetrom zlasti za delo psa jamarja na planem. Tla so bila vlažna.

Za preizkušnjo zasnove v rovu je bil na voljo star in borben jazbec. Kotel tega rova in vhodna vrata so bila nekoliko prevelika, kar je olajšalo delo psom. Na zbirnem mestu se je javilo 13 vodnikov, vsi z lovskimi terierji, od teh 3 položeni leta 1969, spadajoči v skupino A. Vsi ostali psi so bili starejši, za skupino B.

Triurni pohod po polju je spravil le dva zajca na noge in še ta dva tako neugodno, da ugotovitev glasnosti psov ni uspela. Zato smo preizkušnjo na planem opustili. Kinološki referent LZ bo pozitivno ocenjene pse jeseni pozval še enkrat k preizkušnji na planem.

Vrstni red uspehov
Skupina A, mladi psi:

1. Ada, RMLT 3189, telesna ocena dobro/dobro, lastnik in vodnik Franc Rozman, Podgorje 10, Pišeče. Komaj 10 mesecev stara psička je že pokazala zmerno ostrost; 44 točk, III a, * Ω ;

2. Aga, RMLT 3190, telesna ocena dobro/dobro, lastnik in vodnik Ivan Cizel, Pir-

Skupnost jugoslovenskih PTT je letos za Dan mladosti, 25. maj, izdala serijo poštih znamk »Jugoslovenske pasme psov«. Na znamkah so: kratkodlaki istrski gonič, resasti istrski gonič, balkanski gonič, tribarvni gonič, dalmatinec in šarplaninec.

Manjkajo pa tele avtohtone jugoslovenske pasme: (lovski psi) posavski gonič; planinski gonič, ki je precej podoben balkanskemu goniču, značilne so rjave pike nad očmi; bosanski barak, resast oziroma kocast in rjavo ali sivkasto črn pes z manjšimi belimi lisami po nogah in trebuhu (če bi bil tribarvni gonič resast ali kocast, bi mu bil še najbolj podoben); (nelovska psa) kraški ovčar, ki je podoben šarplanincu; hrvaški ovčar, srednje velik pes črne barve s pokončnimi uhlji.

šenbreg. Aga je sestra psice št. 1; 41 točk, III b, * Ω ;

3. Ara, RMLT 3191, telesna ocena dobro/prav dobro, lastnik in vodnik Ivan Kostrevec, Blatno 19/a. Sestra prej omenjenih; 40 točk.

Skupina B — starejši psi:

1. Dina, RMLT 2498, telesna ocena dobro/prav dobro, lastnik in vodnik Stane Krošelj, Curnovec 36, Sromlje pri Brežicah. Dina je tri leta stara, ostra in vztrajna; 62 točk, II a, * Ω ;

2. Jina, RMLT 2650, telesna ocena zadostno, lastnik in vodnik Jože Ogorevec, Mali vrh 51, Globoko. Delo v rovu pozitivno; 62 točk, II b, * Ω ;

3. Boj, JRJ 4533 LT, telesna ocena zadostno, lastnik in vodnik Slavko Kolar, Obrežje 20, Jesenice na Dol. Pes star tri leta, je že jamaril; 59 točk, II c, * Ω /;

4. Dina, JRJ 3550 LT, telesna ocena dobro/prav do-

bro, lastnik in vodnik Anton Drugovič, Loče 54, Dobova. V rovu je pokazala prav dobro zasnovo, 20. 10. 1968 pa na planem odličen nos, v drugih predmetih je bila le dobra, bila pa je le vidoglasna; skupno 126 točk, II d, * Ω ;

5. Bistra, pol. 8. 7. 1968, telesna ocena prav dobro/prav dobro, lastnik Jože Krevelj, Dolenja vas 30. Pokazala je srednjo zasnovo; 45 točk, III a, * Ω ;

6. Astra, RMLT 2576, zadostne telesne ocene, lastnik in vodnik Ivan Geč, Loče 5, Dobova. Astra je imela ustrezno vztrajnost in primeren glas pred roparico, manjka ji ostrost in borbenost; 50 točk, III b, * Ω ;

7. Aga, JRJ 5591 LT, telesna ocena prav dobro/dobro, lastnik in vodnik Ivan Vogrinec, Vrbje 55, Kapele pri Brežicah, 43 točk;

8. Jena RMLT 2649, telesna

ocena zadostno, lastnik in vodnik Franc Cizel, Blatno 11, Globoko; 43 točk;

9. Bandi, RMLT 2483, telesna ocena zadostno, lastnik in vodnik Ivan Kobal, Trnovec 12, Zabukovje pri Sevnici. Je oster, v rov ni šel; 4 točk;

8. Ada, RMLT 2715, telesna ocena dobro/dobro, lastnik in vodnik Jože Drenik, Globoko; 34 točk. Ivan Caf, kinol. sodnik

Spomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev LZ Murska Sobota, 18. in 19. 4. 1970

Telesno je bilo ocenjenih 26 ptičarjev: 20 nem. kratkodlakcev, 4 žimavci in dva irska setra, 17 dobro, 8 prav dobro, 1 odlično.

Preizkušnje se je udeležilo 19 psov, ki je bila s strani lovske zveze dobro pripravljena. Prvi dan je bilo vreme oblačno in vlažno, teren ponekod moker, veter zmeren. V nedeljo je bil teren suh, veter precej močan, dan lep in topel. Zajcev je bilo dovolj, perjadi premalo.

Od 19 ptičarjev jih je bilo 18 v vzrejni skupini mladih (poleženi leta 1969) in 1 v skupini starejših (poležen leta 1968).

Vrstni red po uspehu

Starejši psi:

1. Bor, RMPki 3285, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Alader Vaš, Lendava, Gaberje 27. Edini pes starejše skupine s primerno povezavo z vodnikom. Pokazal je zrelo zasnovo in tudi v priučenih predmetih je bil v rokah vodnika. Pri delu je bil vztrajen in preudaren; 112 točk, I. ocena. Mladi psi:

1. Boro Starški, RMPki 3491, telesna ocena prav dobro, lastnik Leopold Sovič, Vojnik 21, vodnik Jurij Vrečer, Celje. Pes je pokazal zrelo zasnovo, le pri iskanju ni bil dovolj načrten; 109 točk, I. a;

2. Asja, RMPos 2865, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Janez Kerec, Hodoš 27. Ta ostrodlaka ptičarka se je pravilno usmerila po vetru. Na sledu zaj-

ca ni bila prepričljiva, nadaljevala je vidoglasno. V stoji je bila mirna, v preostalih predmetih zasnove zadovoljiva, v poslušnosti pa manj; 102 točki, I. b;

3. Lasta Puconska, RMPki 3475, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Ludvik Kuplen, Murska Sobota. Psica je pokazala umirjeno iskanje po vetru, na perjad je trdno stala. V priučenih predmetih je bila pomanjkljiva, zlasti v ubogljivosti; 102 točki, I. c;

4. Eso Marovski, RMPki 3425, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Jožef Trajber, Martjanci 56. Ta zelo temperamentni in vztrajni pes je v predmetih zasnove odličen, pri iskanju manj načrten, ima pa pravilno povezavo z vodnikom; 104 točke, III. a;

5. Ajka Prikerniška, RMPki 3486, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Jože Pojbič, Moščanci 33, Mačkovci. Ta prikupna ptičarka je obračala pozornost na vodnika, se pri natezanju umirila in trdno stala. V vodstvu in ubogljivosti še ni dovolj utrjena; 101 točka, III. b;

6. Areks, RMPki 3555, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Franc Gorza, Markovci 16, Šalovci. Pes je pokazal zrelo zasnovo, razen na sledu zajca. V poslušnosti in strelomirnosti še ni utrjen, povezava z vodnikom še preahla; 101 točka, III. c;

7. Čaplja Ledavska, RMPos 283, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Aleksander Kološa, Pordašinci 6, Prosenjakovci. Psica je nekoliko počasna, v natezanju in stoji še ne umirjena, popustljiva v vztrajnosti in poslušnosti; 83 točk, III. č;

8. Čeda Ledavska, RMPos 284, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Roman Janža, Predanovci, Puconci. Zasnova psice ni prišla do izraza, njena lovska ambicija še ni dovolj zbudena, preveč se drži vodnika. V predmetih zasnove je zadovoljiva; 81 točk, III. d;

9. Dingo, RMPki 3341, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Leopold Ratnik, Vanča vas 3, Tišina. Kratkodlakec velikega tipa in iz-

Lovska kuhinja

Gamsova juha

Na osebo računamo 12 do 15 dkg gamsovega mesa in $\frac{1}{4}$ l vode. Ako hočemo imeti dobro in okusno gamsovo juho, tedaj pristavimo meso in kosti v mrzli vodi in takoj osolimo. Polovico oprane in osnažene zelenjave pridenemo k juhi, polovico pa pražimo na masti. Ko je zelenjava oprazena, jo pridenemo k juhi. Gamsovo juho pustimo vreti 1 in pol do 2 uri. Po okusu lahko dodamo razne dišave.

Jelenovo meso

Jelenovo stegno, pleče ali hrbet pretakni s slanino in položi v kvašo. Ako ga naglo potrebuješ, vlij nanj dvakrat zapored vroče kvaše, ako ne, ga polij z mrzlo. Pred pečenjem ga rahlo posoli in položi v kozico na kosti. Dodaj mast, običajno zelenjavo, limonino lupino ter pokrito pari. Po potrebi mu prilivaj juho ali kvašo. Zmehča se v 2—3 urah. Ko je mehak, ga potresi z moko in postavi v vročo pečico, da porumeni, nato ga polij s kisló smetano; ko malo prevre, prilij zamalko juhe ter precedi na zrezano meso. Serviraj z makaroni.

Marinirano jelenovo meso

Potegni z jelenovega hrbta kože, podrgni z limoninim sokom in na-

miznim oljem, zavij v tenak pergamentni papir in v prtič ter daj za nekaj dni na hladen prostor. Medtem ga enkrat odvij in ponovno nadrgni z oljem in limoninim sokom. Potem ga podrgni s soljo, pretakni s slanino in počasi peči. Med pečenjem ga polivaj s presnim maslom in z juho. Ko je prepečen in lepo zarumenjen, ga razreži, zloži na krožnik in oblij s precejšenim sokom. Serviraj s praženimi gobami ali z brusnicami in vinom.

Jelenovi zrezki

Ostanke jelenovega mesa ali nekaj mesa od vratu zmelji, prideni nastrgano, namočeno, ožeto žemljo, žlice ocvrte čebule, nekaj sesekljane prekajene slanine, sol in poper. Vse zmešaj, oblikuj zrezke poljubne oblike, potresi jih z moko in v vroči masti hrustavo speci. Pečene pokaplaj na krožniku z limoninim sokom in serviraj vroče s solato.

Jerebice ali prepelice na lovski način

12 očiščenih jerebic ali prepelic položi na 10 dkg razgretega presnega masla z lovorovim lističem in sirovkami ali kukmaki, ter jih praži 8 minut. Potresi jih s pol žlice drobno zrezane čebule in pol žlice zelenege peteršilja ter praži s tem 2 minuti. Potresi po njih žlico moke, spet 2 minuti praži, nato vlij nanje 1,5 kozarca belega vina, posoli in še nekaj minut praži.

V. P.

poslušnosti; 69 točk, pohvalno priznanje;

12. Astra, RMPki 3559, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Alojz Mekiš, Topolovci 6, Cankova. Ta še mlada psica nima povezave z vodnikom, ne izkorišča vetra, za zajčji sled nima interesa, za vidnim zajcem gre tiho; 68 točk, pohvalno priznanje;

13. Lastor Puconski, RMPki 3474, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Jože Kuronja, Križevci v Prekmurju. Pes je na terenu pokazal zasnovno pod poprečjem. Povezava z vodnikom in poslušnost manjkata; 64 točk, pohvalno priznanje;

14. Čap Ledavski, RMPos 280, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Štefan Bertalanič, Krajna 6, Tišina. Pes išče nesistematično, nekoliko nateza in potem divjad spodi. V zasnovah je poprečen, neubogljiv; 63 točk;

15. Dinos, RMPki 3342, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Stanko Perdec, Lendavska 52, Murska Sobota. Je ptičar srednjega tipa in temperamentnega obnašanja. Na fazane in jerebice ne nateza in ne stoji. Povezava z vodnikom mu je tuja kakor tudi poslušnost; 60 točk;

16. Arno, RMPki 3556, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Franc Kahr, Križevci 142 v Prekmurju. Zasnovna psa še pod poprečjem, povezave z vodnikom nima in je slabo ubogljiv; 60 točk;

17. Cap Dokležovski, RMPki 3335, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Štefan Celec, Rakičan 90, Murska Sobota. Pes še nima pravega zanimanja za lov in je precej odpovedal; 57 točk;

18. Lasto Puconski, RMPki 3473, telesna ocena dobro, lastnik Ludvik Kuplen, Lendavska 44/a, Murska Sobota. Pes na divjad ne nateza in ne stoji, za sled zajca se ne zanima; 50 točk.

Zaključku je prisostvovalo precej vodnikov ptičarjev ter članov LD. Razvila se je živa debata o šolanju in vodenju psa ptičarja v naših razmerah. Zastopnik LZ je razdelil vodnikom, ki so se s psi dobro odrezali, prak-

tična darila. Vsem sodelavcem — prisrčna lovška hvala!

Ivan Caf,
kinol. sodnik

Preizkušnja psov ptičarjev LZ Gornja Radgona 26. 4. 1970

Prireditvev je bila skrbno pripravljena. Prijavljenih je bilo 9 psov, na zbirno mesto pa je prišlo 8 nemških kratkodlakih ptičarjev, 4 v vzrejno (poleženi leta 1969) in 4 v spomladansko skupino (starejši psi).

Vreme je bilo vlažno, z močnejšim vetrom, ki mladega psa ovira pri uporabi nosu na polju. Divjadi je bilo premalo, zlasti zajcev.

Uspehi:

Spomladanska vzrejna skupina (mlajši psi):

1. Ada, RMPki 3501, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Henrik Rajšp iz Nasove. V predmetih zasnove je bila psica prav dobra. Povezava z vodnikom je bila odlična; 98 točk, II. ocena.

2. Arko, RMPki 3499, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Oto Vogrinčič, Žepovci 52, Apače. Zaradi nepravilnega vodstva in neposlušnosti njegova zasnovna ni prišla do veljave. V predmetu stoji je bil komaj pozitiven, pri obnašanju do divjadi negativen; 71 točk, pohvalno priznanje.

3. Astor, RMPki 3500, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Franjo Šveгла, Slatina Radenci. Pes je bil premalo voden in ni prišel do stoje in natezanja. Povezave med vodnikom in psom ni; 55 točk.

Denis, RMPki 3464, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Franc Orgolič, Slatina Radenci 38. Pes je bil brez vodnikove podpore premalo lovsko voden in zaradi tega ni pokazal lovske zasnove. Povezave med psom in vodnikom sploh ni. Spomladanska skupina (starejši psi):

1. Lir Borovjevski, RMPki 3375, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Vlado Pfeifer, Prežihova 2, Murska Sobota. Pes je nekoliko

rednega temperamenta. V stoji in natezanju ni dovolj trden. Za zajcem je šel tiho, tudi sled je slabo prijel; 81 točk, III. e;

10. Perun, RMPki 3502, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Friderik Frühwirt, Gerlinci 21, Cankova. Močni in zelo vztrajni pti-

čar v stoji ni dovolj trden, za sled nevidnega zajca se ni zanimal; 93 točk, pohvalno priznanje;

11. Čid Dokležovski, RMPki 3338, telesna ocena dobro, lastnik in vodnik Štefan Klekl, Gregorčičeva 3, Murska Sobota. Pes je brez povezave z vodnikom, brez

počasen ali previden. Pokazal je dobro stajo, v obnašanju pred divjadjo, v odložljivosti in strelomirnosti je odličan. Edini pes, ki je obvladal povelje »dol«; 108 točk, II.

2. Bojči, RMPki 3352, telesno zaradi slabe kondicije neocenjen, lastnik in vodnik Franc Rojko, Negova 91. Pes je zelo hiter, sicer poprečen, v priučenih predmetih pa pod poprečjem; 75 točk.

3. Ado, RMPki 3323, telesna ocena prav dobro, lastnik in vodnik Franc Peršak, Slatina Radenci 188. Pes je brez povezave z vodnikom. V stoji in natezanju, v obnašanju pred odletelo pernatost divjadjo in pri odložljivosti je popolnoma odpovedal; 59 točk.

Bigo, RMPki 3350, telesno neocenjen zaradi slabe kondicije, lastnik in vodnik Jože Vesel, Lutverci 35, Apače. Pes je zelo hiter, sicer je odpovedal, ostal neocenjen.

Uspešni vodniki so prejeli praktična darila. Vsem sodelavcem in pomočnikom lovska hvala!

Ivan Caf,
kinol. sodnik

Popravek

Pri prijavljenih paritvah (kd. istrski goniči) v prejšnji št. »Lovca«, str. 128, smo napačno navedli rejca. Pravilna navedba paritve in rejca je torej: Živko, JRGki 4815, uspešno prestal preizkušnjo — Garda Travnogorska, JRGki 6930, uspešno prestala preizkušnjo, leglo 10. 7. Rejec Alojz Adamič, Logarje 1, p. Velike Lašče.

Kinološka zveza Slovenije

Obvestilo

Uredništvo »Lovca« ne prevzema nikake odgovornosti za pravilnost imen rejcev, vodnikov, psov, krajev itd., ki jih kinol. sodniki oziroma poročevalci v svojih poročilih navajajo. Ob tej priložnosti prosimo omenjene, da v izogib pritožbam v svojih poročilih glede tega bolj pazijo.

Uredništvo »Lovca«

Šaljive

Gospodar

Rafko se je v gostilni venomer hvalil, da je on doma gospodar. Njegova hvala pa je prišla na ušesa njegovi ženi, ki ji je bilo ob neki priliki vsega dovolj. Ko namreč pride Rafko domov okajen, ga žena z valjarjem nažene — pod mizo. A smola, prav tedaj pride Janez po Rafka, da se zmenita za na lov.

»Kaj vendar počneš pod mizo?« vpraša Janez.

»Kot gospodar delam, kar hočem!«

Špula

Resna

»Maks, te srne pa nisem jaz ustrelil.«

»Jaz tudi ne,« reče Pepče.

»Od kdaj so pa štirje lovci v naši vasi?« vpraša Maks.

Špula

Nasvet

Viktor je bil sprejet v lovsko družino. Pred svojim prvim lovom vpraša Korlana, kako naj se obnaša.

»Stvar je čisto preprosta. Greš na odrejeno stojišče, malo počakaš, potem pa po prstih odideš.«

»Ja, zakaj pa po prstih?«

»Zato, da ne zbudiš lovca na sosednjem stojišču!«

Špula

Tudi nekaj

Oče se vrne z lova, pa vpraša Janezka, zakaj ima kar naprej prst v ustih.

»Nekaj moram imeti, ko nikoli nič ne prineseš...«

Špula

Lovska

»Veš, jaz in vsi drugi smo dobili kurjo polt, ko je Maks oponašal volka.«

»To ni nič,« pravi Janez, »ko sva šla z Viktorjem na ruševca, ga je tako izvrstno oponašal, da je sonce vzšlo.«

Špula

Logično

Meščan in lovec Pavle, ki je bil lepo vzgojen, je že od mladih nog vedel, da je tisto, kar krava spusti, kravjak. V družbi z drugimi lovci se vrača z lova. Sredi poti pred lovci naenkrat velik kup

Lepak je kriv...

Mladi lovec: »Na zboru gorenjskih lovcev in gozdarjev v Ribnem je bila pa udeležba precej šibka. Tudi tebe ni bilo, pa ne Andreja, ne Petra in ne Joža...«

Stari lovec: »I, kaj bi mi, saj stari nismo bili predvideni za počastitev...«

konjskih fig. A Gašper gleda venomer kvišku, ko da ga zanimajo samo divji golobi. Skoraj bi brcnil v kup, a ga Pavle zadnji hip opozori:

»Pazi, konjak!«

Špula

Lovčeva žena

Trije lovci v gostilni so bili že pod paro, pa so začeli hvaliti vsak svojo ženo.

Prvi: »Moja žena je zlato...«

Drugi: »Moja je biser...«

Tretji izjeclja: »Moja je pa za-za-klat...«

F. M.

Poslovalnice:

Celje, Aškerčeva 19
Maribor, Meljska 5
Murska Sobota, Titova 25
Poreč - Zagreb - Beograd

LOVCI, LOVSKE DRUŽINE!

Skupaj s kmetovalci zavarujte poljske kulture pred divjadjo! Edino uspešni so baterijski pašni aparati - »pastirji« znamke »Horizont« in »Kube«. Zavarujejo kulture do 10 ha površine, trajanje baterije 4000 ur.

O uspešnosti zavarovanja kultur z električnimi pastirji proti divjim prašičem preberite članek J. Kuntariča v prejšnji številki »Lovca«, stran 105!

Se priporočamo!

*Lovska zadruga
za Slovenijo*

Lovec

*Ljubljana,
Gospodsvetska 12,
sporoča lovcem:*

**PRIPOROČAMO SE
ZA OBISK
V NAŠIH POSLOVALNICAH
V LJUBLJANI, CELJU,
MARIBORU IN
NOVEM MESTU**

KAMENO SOL bomo razpošiljali po naročilih, ki nam jih pošljete najkasneje do 1. oktobra 1970. Navesti je treba zadnjo železniško postajo in točen naslov prevzemnika. Gospodarji lovskih družin naj se prepričajo, če so bile naročilnice res odposlane. Prepozno poslana naročila bomo upoštevali pri kasnejši dobavi, oziroma samo v primeru, če bo z zamudo naročene soli najmanj za 10 ton.

GUMIJASTI ŠKORNJI »SUPERGA« so primerni skoraj za vsa lovišča, ker imajo rebraste podplate in se dobro prilagajajo nogi. Za hribska in gorska lovišča imamo na zalogi posebne gojzarje ročne izdelave in lahke čevlje za zalaz.

ŠVEDSKE PLINSKE SVETILKE, KUHALNIKI IN PEČI so nujna oprema lovske kočje brez električne napeljave.

LOVSKO OBLEKO slovenskega lovskega kroja naj ima vsak lovec! Pri skupnem naročilu najmanj petih oblek na naročilnico imajo lovske družine poseben popust.

LOVSKI PES bo v dobri kondiciji za lov, če bo pravilno hranjen. Na zalogi so pasji kolači, mesna hrana v konzervah in holandski vitaminski dodatek »Dogosan«. Oglejte si v naših poslovalnicah zalogo pasjega pribora: ovratnike, povodce, glavnike, galoše, ščetke, puder itd.

ČLANOM LOVSKIH DRUŽIN, ki oddajajo uplenjeno divjad Lovski zadrugi, nudimo posebno ugodne plačilne pogoje pri nabavi lovskega orožja, daljnogledov in drugega pribora.

V VSEH NAŠIH POSLOVALNICAH vam bodo strokovno svetovali izprašani praktiki, oziroma se za nasvete obračajte pismeno na upravo Lovske zadruge v Ljubljani, Gospodsvetska cesta 12.

V avgustovih vročih dneh vabi Bohinj lovca in ribiča s svojim jezerom, gozdovi in gorami